

RAKENTAJA

Numero **1**
Perjantai 16.1.2015

MP2 Itella Oyj

2 **Tuore** valtakunnansovittelija Minna Helle pitää itseään lukkojen avaajana.

18 **Kainuussa** koulutetaan vaikka betonimiehestä puualan osaaja.

22 **Kuka** rakentaa Venäjän vuoden 2018 jalkapallon MM-kisapaikat?

Lukkojen avaaja

Valtakunnansovittelijan tärkein tehtävä on Minna Helteen mukaan se, että työriitatilanteen sattuessa sovittelija pystyy tarjoamaan puolueettoman näkökulman ja avaamaan neuvotteluiden mahdolliset lukot.

Teksti: Maija Ulmanen
Kuvat: Kimmo Brandt

Ensimmäiset työpäiväni olen kuluttanut pelkästään teknisten ja juoksevien asioiden hoitoon. Pitäisi saada vielä toimiva uusi sähköpostiosoite ja työpuhelin, Helle sanoo. Hän on juuri tullut raikkaasta pakkassäästä Säätytalolle.

Säätytalo on Hellelle tuttu paikka. Hän on viettänyt monia pitkiä neuvotteluita arvokkaassa ja tunnelmallisessa talossa. Elävästi Hellen mieleen ovat painuneet muun muassa hallitusohjelmaneuvottelut, joita hän oli seuraamassa.

Nuori tyttö ja tekniikka

Aina tekniikasta ja matematiikasta kiinnostunut Helle oli jo nuorena päättänyt lähtevänsä opiskelemaan teknilliseen korkeakouluun. Toisin kävi.

– Lukiossa minua alkoivat kiinnostaa enemmän yhteiskunnalliset asiat ja sisälläni syttyi palo päästä tekemään jotain merkityksellistä. Olen aina seurannut politiikkaa.

Lukion kirjoitusten jälkeen Helle alkoi lukea vimmatusti oikeustieteellisen pääsykokeisiin. Määrätietoinen ja päättäväinen nuori nainen hautautui aittaani lakikirjojen alle.

– Äiti tuli aina välillä hakemaan minua kädestä pitäen syömään. En olisi varmasti muistanut syödäkään ilman, että minua olisi siihen hellästä pakotettu. Niin intensiivisesti minä pännäsin pääsykokeisiin. Kertonee jotain luoteestani. Olen hyvin päämäärätietoinen, Helle täsmentää.

Aherrus palkittiin. Maatalon kasvatti pääsi sisään oikeustieteelliseen ensimmäisellä yrittämällä ja oli tuolloin tiedekunnan nuorin, kahdeksantoistavuotias.

Palava halu vaikuttaa asioihin

Helle valitsi jo opiskeluaikana työoikeuden. Opiskelija teki niin syventävät opinnot kuin pro gradunakin työoikeudesta.

– Heti valmistumisen jälkeen tiesin, että haluan töihin työmarkkinajärjestöön tai ainakin päästä tekemään töitä työoikeuteen liittyvien asioiden parissa. Olin onnekas. Ovet avautuivat Suomen Journalistiliittoon ja aloitin työmarkkinajuristina.

Journalistiliitossa Helle pääsi saman tien käsiin sopimusneuvotteluihin ja muihin juristille tyypillisiin neuvottelutilanteisiin. Juristin töitä tehdessään Hellen ajatus tulevasta urasta vain vahvistui. Hän tiesi olevansa oikealla polulla.

Tuoreella valtakunnansovittelijalla on varsin näyttävä ura takanaan työmarkkina-asioiden piirissä. Journalistiliiton jälkeen Helle on ollut töissä muun muassa Akavassa lakimiehenä.

– Syy siihen, miksi halusin lähteä liitosta keskusjärjestöön töihin, oli epäilemättä se, että minulla oli niin vahva halu päästä vaikuttamaan asioihin. Koin, että juuri keskusjärjestössä pystyisin vaikuttamaan lainsäädäntöön ja vielä isompiin yhteiskunnallisiin asioihin. Siksi päätinkin aikoihin tarttua tähän mielenkiintoiseen tilaisuuteen.

Akavassa Helteellä vierähti eri tehtävissä yhteensä kymmenen vuotta. Hän pääsi uransa aikana Akavassa uudistamaan muun muassa työsuojelu-, työturvallisuus- ja tasa-arvolakia ja näkihän hän vielä parit tupo-neuvottelutkin.

Lähtöruutuun

Työoikeuden kenttä oli tullut Akavan leivissä Hellelle hyvinkin tutuksi. Oli aika palata taas takaisin konkreettisten asioiden äärelle. Niinpä Helle palasi lähtöruutuun ja meni takaisin liittoon töihin.

Minna Helteelle Säätytalo on tuttu paikka.

Tällä kertaa Tehyyn. Helleä kiinnosti työoikeuden ohella myös työeläkejärjestelmä. Tehyn ja Akavan jälkeen hän oli töissä Telassa. Veri veti kuitenkin takaisin neuvottelupöytänsä. Sopivan tilaisuuden tultua Helle siirtyi STTK:n edunvalvontajohtajaksi.

– Koen, että suuri vahvuuteni on juuri se, että olen tehnyt monipuolisia töitä niin liitossa kuin keskusjärjestössä. Olen nähnyt työmarkkina-asioita monelta kantilta.

Mikä sitten saa naisen jatkamaan työntekoa vaikeiden asioiden parissa?

– Nämä ovat juttuja, jotka linkittyvät työntekijän arkeen hyvin konkreettisesti. Työeläkejärjestelmällä ja työmarkkinapolitiikalla on molemmilla se yhteinen piirre, että ne ovat isoja yhteiskunnallisia asioita, jotka vaikuttavat talouteen ja esimerkiksi yrityksen toimintaympäristöön. On kuitenkin muistettava myös se tärkein asia, että sa-

SUOMEN VALTAKUNNANSOVITTELIJAT

Niilo Lehtinen 1962–1963

Muistetaan avoimena ja maltillisena sovittelijana, jolla oli kyky havaita erimielisyyksien olennaiset kohteet.

Justus Ripatti 1963–1965

Toimi muun muassa hallintoneuvoksena kauppa- ja teollisuusministeriössä vuosina 1942–1945.

Keijo Liinamaa 1965–1971

Vuonna 1967 pääministeri Rafael Paasio antoi Liinamaalle erityistehtävän: Liinamaan täytyi neuvotella työmarkkinaosapuolien kanssa keskitetystä palkkaratkaisusta estääkseen inflaation. siitä seurasi ensimmäinen tulopoliittinen kokonaisratkaisu.

Kaksi ensimmäistä tupo-sopimusta nimettiin sovittelijan mukaan Liinamaa I:ksi ja Liinamaa II:ksi.

Erkki Sunila 1970–1973

Toimi työriitojen valtakunnansovittelijana 1970–1973. Tuona aikana työmarkkinoilla elettiin myrskyistä aikaa.

Paavo J. Paavola 1971–1979

Toimi myös SAK:n lakimiehenä vuonna 1970 ja tulopoliittisena virkamiehenä vuosina 1975–1976.

Kaarlo Sarkko 1974–1975

Sarkko oli puolueeton realisti, joka saavutti sekä työnantajien että työntekijöiden luottamuksen.

Matti Pekkanen 1975–1979

Pekkasen mukaan on nimetty pekkaspäivät, jotka syntyivät tulopoliittisten ratkaisujen yhteydessä vuonna 1984.

Keijo Liinamaa 1979–1980

Tuovo Kallio 1980–1990

Valtakunnansovittelija Keijo Liinamaan äkillisen kuoleman jälkeen vuonna 1980 Kallio toimi virkaa tekevänä valtakunnansovittelijana.

Jorma Reini 1990–1997

Reini erotettiin valtakunnansovittelijan virasta 16.1.1997 Helsingin käräjäoikeudessa saamansa neljän kuukauden ehdollisen

vankeusrangaistuksen vuoksi. Muistatko kikkelikortin?

Juhani Salonius 1997–2009

Saloniuksen seuraajapeli kävi kuumana ja hänen paikalleen ehdotettiin muiden muassa Lauri Ihalaista.

Esa Lonka 2009–2014

Farssiksikin luonnehditun valintaprosessin jälkeen Lonka valittiin valtakunnansovittelijaksi.

”Minulle oli täysin selvää valmistumisen jälkeen, että haluan työmarkkina-järjestöön töihin”

malla nämä vaikuttavat jokaisen suomalaisen palkansaajan arkeen. Se tekee tästä työstä juuri mielenkiintoista ja monitasoista.

Loputon halu oppia uutta

Helle kertoo olevansa luonteeltaan ikuinen oppija.
– En pystyisi kuvittelemaan, että tekisin samaa toistuvaa työtä pitkään. Uuden oppiminen on minulle tärkeää.

Samaan hengenvetoon hän myös täsmentää, ettei se suinkaan tarkoita sitä, että pitäisi vaihtaa saman tien työpaikkaa. Työtehtävän sisällä on erilaisia mahdollisuuksia varioida työstä sellainen, että oppiminen ei lopu.

– Kieltämättä olen sellainen ihminen, joka kaipaa tiukkaa rutistusta ja uusia asioita elämäänsä. En kuitenkaan ole ikänä suunnitellut työuraani niin, että minun pitäisi olla siinä ja siinä tehtävässä vuonna x. Siitähän ei pääse mihinkään, että olen uraorientoitunut. Olen tarttunut aina mielenkiintoisiin mahdollisuuksiin ja tässä ollaan.

Yhdeksi tärkeimmistä syistä jaksaa, välillä myös hyvin raskasta työtä, Helle mainitsee innostuneisuuden. Hän jaksaa joka päivä, myös marraskuun pimeinä aamuina, innostua työstään ja asioista.

– Totta kai jokaisella meistä on päiviä, kun mieltii, että olisi kivempi jäädä perheen kanssa viettämään aikaa kotiin, mutta voin rehellisesti sanoa, että olen tykännyt valtavasti työstäni.

Valtakunnansovittelija

– Suhtaudun erittäin kunnioittaen uuteen työhöni. Aion hoitaa sen niin hyvin kuin vain suinkin pystyn. Neljä vuotta on pitkä aika. Keskityn pelkästään siihen, että saan hommat pyörimään ja opin uutta mahdollisimman hyvin ja nopeasti. Tämähän on sellainen työ, ettei tähän ole mitään käsikirjaa *Kuinka olet hyvä valtakunnansovittelija*, vaan jokainen sovittelija luo omat neuvottelutansa, sanoo Helle uudesta pestistään.

Hellen mukaan sovittelijan työ on tiukkoja tilanteita. Jo pelkästään se, että neuvottelutilanteet vaihtelevat, ovat myös ihmiset erilaisia eri tilanteissa. Sovittelijan täytyy pystyä pitämään pää kylmänä tilanteessa kuin tilanteessa ja sen taidon Helle osaa. Häntä on luonnehdittu tiukaksi, lojalliseksi, mutta myös ihmiseksi, joka ei kumartele kuvaa.

– Ei minulla ole olemassa mitään valmista käsikirjoitusta ensimmäiseen sovittelutilanteeseen valtakunnansovittelijana. Uskon, että matkan varrella kaikki hioutuu oikeisiin uomiinsa, Helle sanoo.

Uudella valtakunnansovittelijalla ei ole isoa työyhteisöä. Helsingin toimistolla hänellä on kaverinaan vain sihteeri.

– Toisaalta isommassa työyhteisössä on puolensa, mutta minun työni on käytännössä paljon tilanteiden ennakoimista ja eri tahojen kanssa keskustelua, Helle sanoo ja jatkaa:

– En aio hautautua toimistooni ja jäädä odottelemaan sovittelupyyntöä, piste. ■

Tuki, jota ei pyydetty

KATSOIN viikonloppuna elokuvan Pride. Se kertoo tositarinan homoaktivisteista, jotka päättivät aloittaa rahankeräyksen lakossa oleville kaivosmiehille 1980-luvun puolivälin Briteissä. Tuolloin rautarouva **Margaret Thatcherin** tavoitteena oli pakottaa ammattiyhdistysliike polvilleen. Ja onnistukin siinä, siihen ei mikään tuki auttanut.

Liikuttava hyvän mielen elokuva näyttää, miten solidaarisuus voi yhdistää ihmisiä alun ennakkoluuloista huolimatta. Ei liene suuri yllätys, että työväenpuolue vastaavasti pyrki parantamaan homoseksuaalisten oikeuksia 1980-luvun lopun Britanniassa. Suositellenkin elokuvan katsomista jokaiselle ay-aktiiville ja miksei myös ammattiliiton työntekijälle, joka silloin tällöin tuntee kyynisyiden piston sydämessään.

En usko, että nykyinen ay-liike saisi tukea ihan samanlaiselta suunnalta, mutta elokuva sai minut miettimään solidaarisuutta ja toisten tukemista yleensä. Mitä ryhmää kohdellaan tällä hetkellä Suomessa vihamielisesti, keitä syrjitään ja pahimmassa tapauksessa käytetään härskisti hyväksi?

Suomeen ulkomailta tulevia työntekijöitä.

He tulevat tänne etsimään parempaa elämää ja toimeentuloa. Kaikenlaisesta valvonnasta huolimatta Suomi on täynnä työmaita, joissa ulkomaisille työntekijöille ei makseta tessin mukaista palkkaa. Asiaan on vaikea tarttua, kun riiston kohteet itse eivät kerro mitään eivätkä puhu mitään. Keskinäinen luottamus puuttuu, ihmiset istuvat omissa poteroissaan. Ei kuulu mulle.

Entä jos työmaalla asioista keskusteltaisiinkin avoimesti? Jos suomalaisen putkarin ja venäläisen timpurin välit olisivatkin sellaiset, että tupakka-
tauolla voitaisiin oikeasti jutella. Jos syntyisi keskinäinen luottamus duunareiden kesken? Ehkä venäläinen kertoisi, mitä siinä todellisessa palkkukuitissa lukee. Ehkä työmaan luottamusmiehes kuulis suoraan hevosen suusta, ettei kaikki ole hyvin.

Se, että meille tuotetaan halpatyövoimaa, jonka asiat eivät oikein kuulu kenellekään, ei ole kenenkään etu. On jokaiselle rakennusalalla työskentelevän omankin edun mukaista, että kaikille maksetaan oikeaa palkkaa.

Luottamuksella ja solidaarisuudella voisi paikata lainsäädännön ja valvonnan väliin jäävää massiivista juopaa. ■

Stöd som ingen bad om

JAG TITTADE under veckoslutet på filmen Pride. Den berättar den sanna historien om homoaktivister, som beslöt starta en penninginsamling till stöd för de strejkande gruvarbetarna i mitten av 1980-talet i Storbritannien. Målet för järnladyn Margaret Thatcher var då att tvinga fackföreningsrörelsen på knä. Och hon lyckades med det, inget stöd hjälpte.

Den rörande goodwillfilmen visar hur solidaritet kan förena människor begynnande fördomar till trots. Det är ingen större överraskning att arbetarpartiet på motsvarande sätt försökte förbättra de homosexuellas ställning under 1980-talets Storbritannien. Jag rekommenderar att alla fackligt aktiva ser filmen och varför inte också den fackförbundsanställda som då och då får en släng av cynism.

Jag tror inte att det nuvarande facket får stöd från riktigt samma hålla, men filmen fick mig att tänka på solidaritet och att stöda en annan i största allmänhet. Vilken grupp behandlas i dagens Finland fientligt, vem diskrimineras och vilka utnyttjas i värsta fall?

Arbetstagare som kommer till Finland från andra länder.

De kommer hit för att söka ett bättre liv och en bättre inkomst. All slags övervakning till trots är Finland fullt av byggen, där de utländska arbetstagarna inte får avtalsenlig lön. Det är svårt att ta tag i saken, när de utsugna inte själv berättar eller säger ett ord. Det ömsesidiga förtroendet saknas, mänskorna sitter i sina egna burar. Det ångår int´ mej.

Hur skulle det vara att diskutera saken öppet på byggena? Om relationerna mellan den finländska rörmokaren och den ryska timmermannen var sådana att man kunde snacka riktigt på riktigt under tobakspausen? Om det uppstod ett ömsesidigt förtroende mellan arbetarna? Kanske ryssen då skulle berätta vad det står på det riktiga lönekvittot. Kanske förtroendemannen på bygget skulle höra källan själv säga att allt inte är bra.

Det står inte i någons intresse att det tas in billigarbetskraft vars ärenden egentligen inte hör till någon. Det står i varje byggnadsarbetares intresse att alla får rätt lön.

Genom förtroende och solidaritet kunde vi lappa den massiva klyftan mellan lagstiftning och övervakning. ■

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

Parempaa kohti

Rakentamisen määrä riippuu kotimaisesta kysynnästä. Kun kotimainen kysyntä on koko Euroopassa saatu leikkaus- ja kuripolitiikalla laskuun, on Rakennusalan Työttömyyskassallakin riittänyt vilskettä. Talven mittaan jäsentemme työttömyysaste nousee noin 24 prosenttiin. Kasvuseutujen ja muiden alueiden erot ovat huikeat; Kainuun työttömyysaste on kolminkertainen Uudenmaan lukemaan verrattuna.

Oikeuksistaan kiinni pitävien ihmisten työttömyyttä lisää vielä kansainvälinen sosiaalinen polkumyynti, joka on tietoisesti vapautettu laiminlyömyllä liikkuvien ihmisten sosiaaliturva ja heidän oikeuksiensa valvonta.

Kysymys ei ole luovasta tuhosta, jonka sanotaan hävittävän kelvottomat toimijat ja tervehdyttävän alaa. Päinvastoin, meidänkin alaltamme on häipynyt laadukkaita, laillisia yrityksiä ja hyviä työpaikkoja. Mitä jää? Vähän hyviä työpaikkoja ja paljon rakenneuudistettuja joustotöitä, rahaeliittimme märkä uni, josta he ovat onnistuneet propagoimaan kansallisen uskonkappaleen.

Rakentaminen ei kuitenkaan lopu eikä rakentajia ole lyöty. Elossa ollaan! Työttömyyskassamme toimii raskaasti kuormitettunakin hyvin. Vaikka päiväraha-hakemuksia tulee sisään hurjat määrät, käsittely on pystytty pitämään nopeampana kuin muissa kassoissa,

mukaan lukien Loimaan kassa. Myös puheluihin vastataan korkealla prosentilla ja nopeasti.

Viime vuonna, kuten edellisenäkin, rakentaminen supistui pari prosenttia. Tänä vuonna alan arvonlisäys lähtee kesään mennessä hienoiseen nousuun. Matavaa pientalotuotantoa korvaa muun rakentamisen jonkin asteinen elpyminen. Valoisimmalta näyttää korjausrakentamisessa. Myös eräiden jäissä olleiden suurhankkeiden käynnistyminen nostaa alan tuotantoa. Palkansaajien Tutkimuslaitos arvioi, että tänä vuonna alan kasvu on 3 ja ensi vuonna 2,5 prosenttia.

Näyttää siltä, että asuntojen vuosituotanto on nostettava vuosikausiksi ainakin 35 000 asuntoon. Nykyinen tuotantohan on vain 25 000. Kasvava muuttoliike nimittäin paisuttaa asuntojen niukkuudesta yhä pahe-nevan pulan, joka nostaa edelleen asumisen hintaa ja estää ihmisten siirtymistä työpaikkojen lähelle. Lähi-vuosina tullaan siis välttämättä rakentamaan asuntoja huomattavasti enemmän kuin nykyisin.

Nousu tulee. Se tulee näkymään tänä vuonna ensiksi infra-alan tilauksissa. Monttuja aukeaa ja ammattilaisia tarvitaan enemmän. Myös betoniteollisuudessa kannattaa pitää yllä valmius tuotannon lisäämiseen. Yritykset, jotka pitävät kiinni ammattivaestään, saavat ansaitsemansa edun.

Kuukauden rakennuskuva

Kuvaaja: Maija Ulmanen
Paikka: Qurbus, Tunisia
Aika: Joulukuu 2014

Mitä? Niin kuin kuvasta huomaamme, ei työturvallisuus ole kaikkialla yhtä hyvässä jamassa kuin Suomessa, vaikka meilläkin on parannettavaa. Tunisialaiset rakentajat tiedostavat kyllä vaaratekijät, mutta rakennuttajat haluavat päästä mahdollisimman helpolla. Ihmishenki ei paljon paina rakennuttajan vaakakupissa. Työtä tehdään puutteista huolimatta hymy huulilla ja ammattitilpeydellä.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

vt. päätoimittaja
 Johanna Hellsten

toimittaja/toimitussihteeri
 Maija Ulmanen
 Heikki Korhonen

taitto
 Aste Helsinki Oy

tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet
 ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
 MikaMainos Oy
 s-posti: info@mikamainos.fi
 netti: www.mikamainos.fi
 Puhelin (02) 235 1371

Tilaushinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino Oy, Forssa

Helsinki 2014 ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 13.2.2015

Tähän numeroon tarkoitettun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 30.1.2015**.

2015

Numero	Aineisto-päivä	Ilmestyy
2	30.1.	13.2.
3	27.2.	13.3.
4	to 26.3.	10.4.
5	to 30.4.	15.5.
6	29.5.	12.6.
7	3.7.	17.7.
8	31.7.	14.8.
9	28.8.	11.9.
10	2.10.	16.10.
11	30.10.	13.11.
12	27.11.	11.12.

Osastojen, ilmoittajien ja avustajien kannattaa huomioida, että viimeinen lehden aineiston toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse!

Osastojen kokous- ja tapatuma-ilmoitukset toimitetaan osoitteella:

ilmoitukset@rakennusliitto.fi tai
 Rakentaja-lehti/ilmoitukset
 PL 307, 00531 Helsinki
 Osasto-ilmoitusten hinta 1 €/mm.

Uudet kulukorvaukset: 40 € ja 44 snt

Vuoden vaihteessa tulleet uudet kulukorvaukset eivät vaadi paljon muistia, sillä käytössä on vain koulusta tuttu numero: 4.

Henkilöautolla tehtävän matkan kilometrikorvaus on vuoden alusta lähtien kaikilla aloilla 44 snt/kilometri. Päiväraha puolestaan on 40 euroa.

Asfalttiala

- Päiväraha 40 €.
 - Yöpymisraha on 12 €/vrk.
 - Matkakustannusten korvaus – henkilöauto 44 snt/km
 - Aterikorvaus 10 €
- Päivittäiset työmatkat julkisten kulkuvälineiden mukaan.

Lattianpäällystysala

- Päiväraha 40 €
- Majoitus ja yöpymisraha – Majoituskorvaus 57 €/vrk ja yöpymisraha 12 €/vrk
- Matkakustannusten korvaus – henkilöauto 44 snt/km – perävaunu 7 snt/km – asuntovaunu 11 snt/km – koneet ja laitteet 3 snt/km – henkilöiden kuljetus 3 snt/km/henkilö
- Aterikorvaus on 10 €

Maa- ja vesirakennusala

- Päiväraha 40 €
- Yöpymisraha 12 €
- Aterikorvaus 10 €
- Kilometrikorvaus 44 snt
- Lisähenkilömaksu 3 snt

Työehtosopimuksen mukaiset päivittäisten matkakustannusten korvaukset:

– yli 5 km	3,09 €a
– yli 10 km	4,19 €a
– yli 20 km	8,37 €a
– yli 30 km	11,15 €a
– yli 40 km	12,54 €a
– yli 50 km	16,73 €a
– yli 70 km	20,38 €a
– yli 90 km	23,68 €a
– yli 120 km	27,87 €a

Maalausala

- Päiväraha 40 €.
- Majoitus ja yöpymisraha – Majoituskorvaus on 57 €/vrk ja yöpymisraha on 12 €/vrk.

Työpäivittäinen matkakustannusten korvaus

Työehtosopimuksen mukaiset matkakorvaukset ovat 1.1.2015 lähtien

– yli 5 km	1,87 €
– yli 10 km	3,02 €
– yli 20 km	5,44 €
– yli 30 km	7,92 €
– yli 40 km	9,75 €
– yli 50 km	11,82 €

– yli 60 km	15,53 €
– yli 70 km	17,59 €
– yli 80 km	19,98 €
– yli 90 km	22,75 €
– yli 100 km	25,50 €

Talonrakennusala

- Päiväraha 40 €
- Majoitus ja yöpymisraha
- Majoituskorvaus on 57 €/vrk ja yöpymisraha on 12 €/vrk.

Päivittäiset matkakustannusten korvaukset

Uudet päivittäiset matkakustannusten korvaukset ovat seuraavat:

– yli 5 km	1,87 €
– yli 10 km	3,02 €
– yli 20 km	5,44 €
– yli 30 km	7,92 €
– yli 40 km	9,75 €
– yli 50 km	11,82 €
– yli 60 km	15,53 €
– yli 70 km	17,59 €
– yli 80 km	19,98 €
– yli 90 km	22,75 €
– yli 100 km	25,50 €

Rakennustuoteteollisuus

- Kotimaan päiväraha 40 €
- Osapäiväraha vajaavuorokaudelta, joka käsittää vähintään 6, mutta enintään 10 tuntia 18 €
- Yöpymisraha 12 €

- Aterikorvaus 10 €
- Kilometrikorvaukset – korvaus oman auton käytöstä 44 snt/km – moottoripyörä 33 snt/km – mopo 17 snt/km

Kilometrikorvausta korotetaan 3 senttiä kilometriltä kunkin sellaisen mukana seuraavan henkilön osalta, jonka kuljetus kuuluu työnantajalle.

Kilometrikorvausta korotetaan 3 senttiä kilometriltä, jos autossa kuljetettavien koneiden tai laitteiden paino ylittää 80 kiloa tai jos niiden koko on suuri.

Talotekniikka-ala

- Päiväraha 40 €
 - Osapäiväraha 18 €
 - Aterikorvaus 10 €
- Päivittäiset matkat julkisten kulkuneuvojen mukaan, jollei muuta ole sovittu.

Vedeneristysala

- Päiväraha 40€
 - Yöpymisraha on 12 €/vrk.
 - Matkakustannusten korvaus – henkilöauto 44 snt/km
 - Aterikorvaus 10 €
- Päivittäiset työmatkat julkisten kulkuvälineiden mukaan.

De nya kostnadsersättningarna 40 € och 44 cent

De kostnadsersättningar som trädde i kraft vid årsskiftet kräver inte mycket minne, för det är bara den från skolan bekanta siffran fyra som gäller.

Kilometerersättningen för resa med personbil är från början av året 44 cent/km inom alla branscher. Dagtraktamentet är igen 40 euro.

Asfaltbranschen

- Dagtraktamente 40 €.
 - Övernattningspengen är 12 €/dygn
 - Ersättning för resekostnader – personbil 44 cent/km
 - Måltidsersättning 10 €
- Dagliga arbetsresor enligt kollektivtrafiken.

Golflägningsbranschen

- Dagtraktamente 40 €
- Logi och övernattningspeng – Logiersättning 57 €/dygn och övernattningspeng 12 €/dygn
- Ersättning för resekostnader – personbil 44 cent/km – släpvagn 7 cent/km – husvagn 11 cent/km – maskiner och apparater 3 cent/km – persontransport 3 cent/km/person
- Måltidsersättningen är 10 €

Jord- och vattenbyggnadsbranschen

- Dagtraktamente 40 €
- Övernattningspeng 12 €
- Måltidsersättning 10 €
- Kilometerersättning 44 cent
- Avgift för extra person 3 cent

De kollektivavtalsenliga ersättningarna för dagliga resekostnader:

– över 5 km	3,09 €
– över 10 km	4,19 €
– över 20 km	8,37 €
– över 30 km	11,15 €
– över 40 km	12,54 €
– över 50 km	16,73 €
– över 70 km	20,38 €
– över 90 km	23,68 €
– över 120 km	27,87 €

Målarbranschen

- Dagtraktamente
- Dagtraktamente 40 €.
- Logi och övernattningspeng – Logiersättning är 57 €/dygn och övernattningspengen är 12 €/dygn

Ersättning av resekostnader för arbetsdagar

De kollektivavtalsenliga reseersättningarna är från 1.1.2015

– över 5 km	1,87 €
– över 10 km	3,02 €
– över 20 km	5,44 €
– över 30 km	7,92 €
– över 40 km	9,75 €

– över 50 km	11,82 €
– över 60 km	15,53 €
– över 70 km	17,59 €
– över 80 km	19,98 €
– över 90 km	22,75 €
– över 100 km	25,50 €

Husbyggnadsbranschen

- Dagtraktamente 40 €
 - Logi och övernattningspeng – Logiersättningen är 57 €/dygn och övernattningspengen är 12 €/dygn
- Ersättningarna för dagliga resekostnader

– över 5 km	1,87 €
– över 10 km	3,02 €
– över 20 km	5,44 €
– över 30 km	7,92 €
– över 40 km	9,75 €
– över 50 km	11,82 €
– över 60 km	15,53 €
– över 70 km	17,59 €
– över 80 km	19,98 €
– över 90 km	22,75 €
– över 100 km	25,50 €

Byggnadsproduktindustrin

- Inrikes dagtraktamente 40 €
- Partiellt dagtraktamente för partiellt dygn, omfattande minst 6 men högst 10 timmar 18 €
- Övernattningspeng 12 €
- Måltidsersättning 10 €

- Kilometerersättningar – ersättning för användning av egen bil 44 cent/km – motorcykel 33 cent/km – moped 17 cent/km

Kilometerersättningen höjs med 3 cent per kilometer för varje sådan person, vars transport hör till arbetsgivaren.

Kilometerersättningen höjs med 3 cent per kilometer om de maskiner och apparater som transporteras i bilen väger över 80 kilo eller om de är skrymmande.

Husteknikbranschen

- Dagtraktamente 40 €
 - Partiellt dagtraktamente 18 €
 - Måltidsersättning 10 €
- Dagliga resor med kollektivtrafik, om inget annat avtalats.

Vattenisoleringsbranschen

- Dagtraktamente 40€
 - Övernattningspengen är 12 €/dygn
 - Ersättning för resekostnader – personbil 44 cent/km
 - Måltidsersättning 10 €
- Dagliga arbetsresor enligt kollektivtrafiken.

RAY:n leikkuri iskee palkansaajien hyvinvointilomiin

Johanna Hellsten

Raha-automaattiyhdistys on leikannut Palkansaajien hyvinvointi ja terveys PHT ry:n toiminnan avustusta vuodelle 2015 rajusti. RAY leikkasi avustusta haetusta kahdesta miljoonasta eurosta ja viime vuodesta 1,2 miljoonaa euroa. RAY esittää vuodelle 2015 yhtä miljoonaa euroa. Vuosille 2016–2018 ei ole esitetty lainkaan avustusta. Tämä tarkoittaisi PHT:n toiminnan loppumista tähän vuoteen.

Rahoitusta on supistettu 1. askel-hyvinvointitoiminnasta saaduista hyvista tuloksista huolimatta.

Leikkausten johdosta PHT:ssa ei voida huhtikuusta alkaen järjestää lainkaan aikuisille suunnattuja 1. askel-hyvinvointijaksoja. 10.1.2015 haettavaksi tulleista kesän perhejaksoista on jouduttu karsimaan yli 75 prosenttia. Kevään jaksot, joissa haku on jo päättynyt ja osallistujat valittu, toteutetaan.

Isku vyön alle

PHT ry:n hallituksen varapuheenjohtaja, Rakennusliiton järjestösihteerri **Jukka Asikainen** pitää RAY:n esitystä ja linjaa varsin epäjohdonmukaisena.

– 1. askel -tuote on kehitetty yhteistyössä palkansaajien lomajärjestöjen ja RAY:n kanssa ja sen pilotoitiin

ti tehtiin yhdessä. Myös lomajärjestöjen toiminnan yhdistäminen tehtiin RAY:n suosituksesta. Kaikessa on noudatettu RAY:n ohjeistusta, Asikainen kertoo.

Asikaisen mukaan jo vuonna 2013 tuli RAY:ltä isku vyön alle.

– Tuolloin avustuksen määrä tiiputettiin puoleen aiemmasta. Olemme koko viime vuoden ajan yrittäneet saada toimintaa järkipäristettyä, mutta PHT:n ja RAY:n välillä on vahva näkemys ero toiminnasta.

Asikainen sanoo henkilökohtaisesti pitävänsä RAY:n päätöstä asenteellisenä ja ay-vihamielisenä. Hän on yllätynyt siitä, että käytännössä virkamiesasemassa ja -vastuussa olevat henkilöt toimivat päätösvalmistelussa näin.

– Toivon kuitenkin, että järki voittaa ja ihmisten mahdollisuus henkisen ja fyysisen työkyvyn ylläpitoon ja hyvinvointiin mahdollistettaisiin edelleen tätäkin kautta.

PHT on tehnyt sosiaali- ja terveysministeriölle oikaisuvaatimuksen, jotta avustusta kuluvalle vuodelle saatisiin nostettua. ■

PHT ry syntyi vuonna 2012, kun ammattiliittojen keskusjärjestöjen (SAK, Akava, STTK) lomajärjestöjen toimintot yhdistettiin RAY:n toiveesta.

Hei rakentaja, hyödynnä

LOMAETUSI

Hotelli Siikarannassa!

Uutta Siikarannassa:
HYVINVOINTIHOIDOT
Kysy lisää
p. (09) 867 971

Vuonna 2015
hotellivuorokausi vain

28€
hlö/vrk/2 hh

Sis. aamiaisen ja päivällisen.

Vietä unohtumaton loma ja nauti talven tunnelmasta Hotelli Siikarannassa

Nuuskion kansallispuiston upeissa

maisemissa vain 30 minuutin ajomatkan päässä Helsingistä.

Etu hinta koskee myös perheenjäseniä, 6 -16 v. lapset puoleen hintaan samassa huoneessa vanhempien kanssa. Etu koskee Rakennusliiton työssä olevia ja työttömiä jäseniä, jäsenkortti esitettävä saapuessa. Yhden hengen huoneliisa 20 €/vrk.

HOTELLI SIIKARANTA

NARUPORTINTIE 68, 02860 ESPOO | PUHELIN (09) 867 971
MYynti@SIIKARANTA.FI | WWW.HOTELLISIIKARANTA.FI

Höylää liittosi kortilla jopa 17% alennus vakuutuksista

Ammattiliittosi jäsenkortti on mitä parhain etukortti. Meillä et muita tarvitse. Säästät heti selvää rahaa jopa 17 % vapaaehtoisten vakuutusten maksuista, kun kuulut liittoon ja keskität meille vakuutuksesi. Uudet edut ovat ulottuvillasi 1.1.2015 alkaen. **Lue lisää eduista turva.fi/rakennusliitto**

Olemme asiakkaidemme omistama keskinäinen vakuutusyhtiö ja tarjoamme erityisesti ammattiliittojen jäsenille etuja ja räätälöityjä tuotteita. Palvelemme numerossa **01019 5110** ma-pe 8-18 sekä verkossa osoitteessa www.turva.fi

turva

Kaivostoimintaa vuodesta 1897

Lohjalla sijaitseva Tytyrin kaivos on Nordkalkin yksi kolmesta maanalaisesta kaivoksesta.

Teksti: Maija Ulmanen
Kuvat: Maija Ulmanen

Kuski ajaa varmoin ottein kaivoksen ovensuusta kohti pimeyttä. Pian ympärillämme on vain mustaa. Korvat menevät lukkoon ja haistan voimakkaan kalkin tuoksun.

– Ollaanpas tarkkana reitin kanssa. En ole ihan varma, osaammeko takaisin maan pinnalle, sanoo kuskinamme toimiva porari ja panostaja **Juha Turula** ja naurahtaa.

Käännymme oikealle, ajamme hetken suoraa ja käännymme jälleen oikealle. Olemme tulleet jo 80 metriä alaspäin.

Tytyrissä kalkkia poltetaan kah-

della eri uunilla, joiden lopputuloksena kalkki päätyy pääsääntöisesti paperiteollisuuden käyttöön. Kaivoksen alin louhintataso on -350 metriä. Kalkkitehtaan kuilu-uuni vihittiin käyttöön vuonna 1998.

Tytyrin pitkistä historiasta kerrottaneen sen verran, että Lohjan kallioperän kalkkikiveä alettiin käyttää hyväksi teollisesti vuonna 1897. Tuolloin särkeisäläinen **Karl Forström** aloitti kalkin polton alueella. Forströmin ei tuolloin tiennyt, että hänen yrityksestään kasvaisi yksi maamme suurimmista, Oy Lohja Ab. Maan alle siirryttiin osittain vuonna 1947, jolloin 110 metrin tasolle rakennettiin murskaamoon pudotettiin avolouhoksesta louhitut

kivenjätkäleet murskattavaksi. Kokonaan maanalaiseen kaivuuseen siirryttiin vuonna 1956.

Ajamme koko ajan vain syvemmälle kaivoksen uumeniin. Auton täyttää iloinen puheensorina. Olemme kaikki innossamme kaivoksen mystisyydestä ja arvokkuudesta. Vartin ajon jälkeen pääsemme määränpäähän.

– Tytyrissä louhittavat kivet tulevat muun muassa Norjasta. Naapuri- maamme on meille hyvin tärkeä raaka- aineenlähde. Olemme viime aikoina polttaneet hyvinkin tiuhaan ulkomailta tuotua kalkkikiveä. Lisäksi Puolassa sijaitsee yrityksemme suurin kaivos, kertoo Nordkalkin viestintäpäällikkö **Anne Foley**.

Lohjalla sijaitsevalla Tytyrin kaivoksella tehdään monta asiaa oikein. Kaivoksessa ei ole sattunut neljään vuoteen yhtään työtaturmaa.

Nollaluku on jokaiselle työkijälle hyvin tärkeä asia.

– Tarkastelemme kriittisesti työolojamme joka ikinen päivä. Jos joku huomaa jonkun puutteen, kertoo hän siitä ja asia korjataan välittömästi, kertoo kaivoksessa reilun kolmekymmentä vuotta työskennellyt pääluottamusmies ja murskaamon koneenhoitaja **Ari-Pekka Löfberg**.

– Vanhemmat meistä varmasti muistavat sen ajan, kun kalkki vielä pölysi ja kaikki paikat, muun muassa puut, täytyivät valkoisesti kalkkipölystä. Näin ei enää kuitenkaan tapahdu. Meillä on suodattimet ja pölynpoistajat, Floey sanoo.

Pölypäästöt ovat Tytyrissä menneen talven lumia. Ympäristöasiat ovat kaivoksen työntekijöille hyvin lähellä sydäntä.

– Tänä päivänä keskustelemme räjäytyksien aiheuttamista täri-

TÄSSÄKIN KALKKIA?

MONELLE meistä tulee yllätyksenä se, kuinka moneen eri asian valmistukseen käytetään kalkkia. Kalkilla on merkittävä rooli teollisuuden alalla – ympäristönhoidossa ja maataloudessa – mutta kalkkia käytetään myös monen muun asian valmistuksessa. Ajatelkaamme esimerkiksi aamiaistamme. Pöydältä laseja, lautasia, aterimia, aikakauslehtiä, maitotuotteita, sokeria ja kenties kananmunia ja muovituotteita. Näiden kaikkien tuotteiden valmistamiseen tarvitaan kalkkikiveä.

Kalkkikivi on puhdas luonnontuote, jota voidaan murskattuna tai jauhattuna käyttää sellaisenaan. Jalostettuna kalsiumoksidiksi (poltettu kalkki) tai kalsiumhydroksidiksi (sammutettu kalkki) kalkin reaktiivisuus lisääntyy ja se sitoo paremmin epäpuhtauksia itseensä. Kalkkikivipohjaisia tuotteita käytetäänkin epäpuhtauksien poistamiseen eri prosesseissa ja neutralisointiaineena.

Lähde: Nordkalk

nöistä. Hankaluutensa tekee se, että olemme niin lähellä Lohjan keskustaa ja asutusta, Löfberg sanoo ja jatkaa:

– Pyrimme olemaan hyvin hienovaraisia esimerkiksi kolistelun suhteen. Emme halua aloittaa melua aiheuttavaa työtekoa aamulla kello kuusi, vaikka meluhaitat eivät olisikaan järin suuria. Toivomme, että meistä olisi mahdollisimman vähän haittaa ympärillämme asuville ja eläville ihmisille.

– Kun punnitaan etuja ja haittoja, haluamme, että etumme yhteiskunnalle on suurempi kuin haittam-

me, kiteyttää viestintäpäällikkö.

On aika jatkaa matkaa ja lähteä kohti maanpintaa. Auringonvaloon päästyämme huomaamme suuren ihmismassan. Minne ihmeeseen he ovat menossa, mietin mielessäni. Saan vastaukseksi museon. Tytyrin kaivoksen historiamuseo on ollut kerrassaan hitti. Sadat ihmiset tekevät päivittäin pyhiinvaellusmatkan kaivoksen värikkääseen historiaan. Pienenä nippletietona kerrottakoon, että kaivoksen ja museon uumenissa on monen kevään aikana pitänyt pop-up-ravintolaa helsinkiläinen Ravintola Muru. ■

Tytyrissä viihdytään, kertovat Juha Turula, Ari-Pekka Löfberg ja kalkinpolttaja Pertti Vikholm.

Nyt on suojaus kunnossa

Rovaniemen murheenkryyni, sisäilmaongelmainen yliopisto, korjataan kunnolla.

Johanna Hellsten

Erilaisista kosteusvaurioista ja sisäilmaongelmista kärsiviä Lapin Yliopiston Rovaniemen rakennuksia on nyt korjattu vuodesta 2013 asti. Ensimmäinen asia, jonka huomaa työmaalle tullessaan, on aivan poikkeuksellinen määrä osastointeja, joita työmaalle on rakennettu.

Työmaalla pörrää 16–20 HEPA-suodatetun imurin joukko ja noin 40 HEPA-suodattimilla varustettua alipaineistajaa yötä päivää. Tehokkaat imurit riittävät jopa isoille timanttiporillekin, niin paljon niissä on imutehoa. Työntekijöiden mukaan sen todella huomaa työpäivän jälkeen nenässään – tai paremminkin ei huomaa.

Tilat on myös aina alipaineistettu kunnolla ja tilannetta mitatairoidaan koko ajan. Mittarit älähtävät heti, jos paine-eroissa tapahtuu muutoksia.

Hyvä tilaaja

Käyttäjät ovat osin edelleen rakennuksissa, sillä sisäilmaongelmat eivät ole olleet niin vakavia, että olisivat vaatineet täyttä evakuointia. On kuitenkin ollut tärkeää, että esimerkiksi pölyä tai muuta roskaa ei päädy käytössä oleviin tiloihin remontin alla olevista tiloista. Myös työntekijät on suojattu kunnolla.

Työmaan työsuojevaluvaluutettu **Harri Anttila** TKS-Nord Oy:stä pitää hienona asiana sitä, että nimenomaan tilaajapuolelta tulee tiukat vaatimukset suojaamista ja että tilaaja edellyttää, että asiat hoidetaan viimeisen päälle.

– Täällä tilaaja perehdytti heti työmaan alussa työntekijät tarkasti siihen, millä tavalla henkilösuojaimia käytetään, aina moottorimaskia myöten, Anttila kertoo.

Anttilan mukaan kaikki suojaukset ja osastoinnit on suunniteltu todella tarkasti etukäteen.

– Ja koko ajan edetään suunnitelman mukaan. Esimerkiksi moottorimaski on ollut kaiken aikaa pakollinen purkutöissä. Myös lattian hionnassa sen käyttöä on suositeltu, vaikka koneissakin on pölynpoisto.

TKS-Nordissa jokaisella pitkäaikaisilla työntekijällä on iso, henkilökohtainen työmaapakki, jonka varustukseen kuuluu muiden pelien ja renseleiden ohella oma moottorimaski.

– Se on ollut ihan mahtava investointi. Kesällä se puhaltaa ihanasti raikasta ilmaa ja on perushengityssuojaimia paljon parempi, miellyttävä käyttää, Anttila kehuu.

Henkilökohtainen työmaapakki on myös osoittautunut näppäräksi ja työskentelyä nopeuttavaksi investoinniksi.

– Siinä saa kamat nopeasti liikkumaan lähelleen ja pakin saa myös lukkoon. Kukaan ei ”lainaa” omia

kamoja, eikä tavaroita tarvitse etsiä pitkin työmaata. Itse myös tietää, ovatko työkalut ehjiä ja toimivia, Anttila sanoo.

TR-mittauksessa 1350 kohtaa

– TR-mittauksessa menee tällä työmaalla monta tuntia. Turvallisuus on hyvällä tasolla, keskiarvona noin 99 prosenttia. Havaintoja tulee valtavan paljon, noin 1350, Anttila kertoo.

Joitakin huomautuksiakin aina tulee. Niistä yleisimpänä A-tikkaiden lisäpalkin puuttuminen.

– Sen kun kerran ottaa tikkaista pois, se näyttää myös jäävän pois. Niistä on tullut eniten huomautuksia. Työmaan vastaava mestari sanoi palaverissa, että lisäpalkki on saatava paikoilleen, tai tikkaat viedään ulos työmaalta. Kahdet se vei pois, Anttila naurahtaa.

Tällä työmaalla TR-mittaus tehdään käsin ja paperille. Työsuojevaluvaluutettua kiinnostaisi älypuhelimien käyttö mittauksessa.

– En ole vielä päässyt kokeile-

Rovaniemen yliopistorakennukset aiotaan saada nyt kerralla kuntoon.

Äidin perässä rakennusalalle

TYÖMAAN suojauksesta, maalauksesta ja saumauksista pitää huolen **Tiina Palosaari** muun joukon mukana. Jo vuodesta 1986 liiton jäsenenä ollut Palosaari kertoo tulleen alalle, kun koulunpenkin kulluttaminen ei niin kiinnostanut ja piti saada nopeasti rahaa. Palosaaren äiti työskenteli rakennusalalla, joten ala oli tuttu.

– Töitä on riittänyt hyvin. Teen aika paljon reissuhommaa, muun muassa Levillä olin Maalausliike Harju Tapion palveluksessa, Palosaari kertoo.

Palosaari on tällä hetkellä töissä TKS-Nord Oy:ssä. Yliopiston työmaalla yrityksen palveluksessa on töissä kymmenkunta naista. Palosaaren mukaan nykyään työmaalla saa olla aika rauhassa.

– Nuorempana kun olin työmaalla, saattoivat miehet olla aika härskkejä. Nykyään ne nöyryvät, kun niille sanoo kunnolla takaisin.

Ennen nykyistä työnantajaa, TKS-Nord Oy:tä, Palosaari työskenteli Rovaniemen seurakunnalla.

– Seurakunnalla on oma rakennuspuoli. Se oli aivan ihana työnantaja. Siellä sai ja piti olla todella oma-aloitteinen. Olen miettinyt, että seurakunnalle olisi mukava palata jonain päivänä töihin.

Palosaari pitää Yliopiston työmaata hyvänä.

– Täällä riittää erilaisia hommia. Saa tehdä kaikkea, mihin taidot riittävät.

Tiina Palosaari (edessä) ja Tuula Taskila suojaavat työmaan latioita.

Harri Anttilan mielestä on hyvä, että tilaaja on valveutunut ja ammattitaitoinen. – On hyvä, että nimenomaan tilaajapuolelta tulee tiukat vaatimukset suojaamista.

maan. Siinä olisi se kuvapuoli hyvä juttu. Kukaan ei voisi enää väittää minulle, että kypärä oli päässä, jos kuva sanoo ihan muuta.

Työmaalla on säästyty isommilta tapaturmilta. Pari selän venähdystä ja joitakin viiltohaavoja on tullut, vaikka kaikille työmaan työntekijöille on hankittu hyvät viiltosuojahanskat.

– Nämä ovat erittäin ohuet ja näppärät. Ne kädessä on helppo työskennellä, mutta veitsi ei mene kankaasta läpi. Nämä ovat 5-luokan viiltosuojahanskat. Yleensä käytetään 3–4-luokan hanskoja. Näillä saisi käsitellä lasiakkin, Anttila sanoo.

Ei tunkua luotoksi

Anttila on pitänyt työsuojeluvaltuutetun tehtävästä.

– On ollut helppo toimia TSV:nä tässä firmassa ja varsinkin työmaan vastaavan mestarin **Ossi Vaaralan** kanssa, koska kummallakin meistä on sama päämäärä työsuojelussa: ”Työmaalla tehdään töitä turvallisesti”, Anttila kertoo

– Tämä on oikein mielenkiintoista hommaa. Olen aiemmin ollut myös yhteismiehenä, mutta näin isolla työmaalla on hyvä, kun on erikseen työsuojeluvaltuutettu ja luottamusmies. Ei tähän puuhaan ole oikein muita halukkaita löytynyt,

Hän on myös toiminut aktiivisesti mukana Rakennusliiton osastotoiminnassa ja on tällä hetkellä osasto 131:n puheenjohtaja.

– Siellä saa itselleen valtavasti tietoa eri organisaatioista ja ympäri maailmaa.

Liiton koulutuksista Anttila on käynyt työsuojeluvaltuutetun peruskurssin joitakin vuosia sitten. Syksyllä hän oli muiden lappilaisien luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa vierailmassa Oulun turvapuistossa.

– Käynnin siellä pitäisi olla pakollinen alalla opiskeleville. Löysin minä kyllä sieltäkin joitakin virheitä, mutta hyvä kokonaispaletti se on. Vaikka työturvallisuusasioita kuinka käydään läpi paperilla, se ei ole sama, kuin jos näkee käytännössä, mikä on oikein ja mikä väärin. ■

**TULE MUKAAN
LIKKUMAAN!**

150€
/5 VRK 1 HH, SIS.
TÄYSIHOITO JA OHJELMA
TUTUSTU JA HAE:
WWW.PHT.FI

• Jiri Haltunen

Puhti poissa ja liikunnan ilo kadoksissa? Mukavassa ympäristössä erilaisten liikuntamuotojen kokeilu ja asiantuntijoiden vinkit terveellisiin elämäntapoihin antavat sinulle energiaa. Hae mukaan ystävän, työkaverin tai puolison kanssa.

Liikkumaan!- jaksoja on tarjolla ympäri Suomen. Tutustu ja hae: www.pht.fi

kuntotesti • hauskat lajikokeilut • ohjattua toimintaa • asiantuntijan vinkit • ryhmän tuki • elämykset

ENSIMMÄINEN ASKEL ON TÄRKEIN.

Palkansaajien hyvinvointi ja terveys PHT ry, www.pht.fi, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki.

Näyttäisi olevan ihan kunnolla tehty, arvioi Kari Hietaranta ammattimiehen silmin tamperelaisen ikkunan takana näkyvää tasaista huopakattoa.

Kari Hietaranta teki huopakattoja saman työnantajan palveluksessa 45 vuotta.

Teksti: Esa Tuominen
Kuvat: Esa Tuominen

Kari Hietaranta ei ollut kuin 18-vuotias nuorukainen, kun hän vuonna 1970 meni töihin silloiseen Icopal Oy:hyn.

AmmatINVALINTA oli helppo, koska kaikki Hietarannan vanhemmat veljet olivat jo ennestään firman palveluksessa. Veljiä oli yhteensä seitsemän – nyt jää jo nuorinkin eläkkeelle.

– Kuuskytä kolme on mittarissa, mutta kunto on hyvä. Mitä nyt polvet hiukan reistailevat, mutta kyllä niillä vielä hyvin eteenpäin pääsee.

Padat maasta katolle

Kun Kari Hietaranta aloitti bitumieristäjänä, lämmitettiin huopakattojen kiinnityksessä tarvittava bitumi maan pinnalla puupadassa.

– Ei sinne sentään koivuhalkoa syötetty, mutta betonilaudoituksesta jäänyttä puutavaraa kylläkin.

Pian siirryttiin kuitenkin kaasupatoihin, jotka sijaitsivat ylhäällä katolla. Usein bitumin lämmittämisessä on syttynyt kattopaloja, mutta Hietaranta kertoo säästyneensä koko uransa ajan tulipalloilta.

– Kai sitä oltiin sitten sen verran tarkkoja sen tulen kanssa.

Suurin muutos alalla oli kuitenkin hitsattavien tuotteiden tulo

markkinoille, jolloin bitumin käyttö väheni oleellisesti.

Kuumuus on ollut katontekijän riesana aina kesäisin. Nestettä piti tankata jo aamusta alkaen.

– Siellä olisi auringonpahteessa yllättänyt nestehukka, jos ei olisi muutamaa litraa päivän mittaan juonut.

Vaikka Hietaranta on keikkunut katoilla 45 vuotta, joskus hyvinkin korkealla, ei hänelle ole sattunut sen paremmin putoamis- kuin mitään muutakaan isompaa onnettomuutta.

– Mutta ei se työ kaikille sovi. Jos on vähänkään korkean paikan kammoa, niin parempi jäädä sitten maan pinnalle.

Tasakaton saa pitäväksi

Sitä mukaa kun 1970-luvulla rakennettujen omakotitalojen tasakattoja on muutettu harjakatoksi, on levinnyt käsitys, että tasaista huopakattoa ei yksinkertaisesti pysty tekemään vedenpitäväksi.

– Se on kyllä väärinkäsitys. Jos katto tehdään oikeilla aineilla ja menetelmillä, niin kyllä siitä vedenpitävän saa.

– Kate olisi pitänyt tehdä kolmekerroksisena silloin 1970-luvulla. Mutta usein säästösyistä jätettiin kolmas huopa välistä pois ja lopputuloksen tiedämme.

Hietarannalla on riittänyt koko

Kari Hietaranta tietää, kuinka huopakaton saa pitämään.

45 vuoden ajan töitä hyvin. Kesällä on ollut kiirettäkin, mutta talvella on joskus joutunut muutaman päivän – ja pahimpina aikoina jopa viikkoja – huilaamaan.

– Urakkatyötä on painettu koko ajan. Mutta neljältä on lähdetty aina kotiin, sen verran raskasta hommaa se on.

Työnantajan kanssa tultu toimeen

Hietaranta on jaksanut raskaan työnsä ohella hoitaa ay-aktiivina myös katontekijöiden yhteisiä asioita. Firman luottamusmiehenä hän oli peräti 15 vuotta. Ja osasto kymppin vedeneristysjaostoa hän veti vuosikaudet.

Hietarannasta sanottua

”Työkaverina maailman paras, ihmisenä tosi mukava ja ammattitaito on huippua. Ja riitaa sen kanssa ei saanut aikaan sitten millään.”

Seppo Siltanen, työkaveri

”Paras työntekijä mitä olla voi. Häneltä syntyy erinomaista jälkeä ja nopeasti. Puutyötkin häneltä kävivät. Hänen eläkkeelle jäämisensä on iso menetys firmalle.”

Jyrki Petsalo,
Icopalin aluepäällikkö

– Ei ollut mitään ihmeempää vääntöä työnantajan kanssa. Se mitä sovittiin, kyllä piti.

Vaikka Hietarannan veljeksistä nyt siis jo nuorinkin on jäänyt Icopalilta eläkkeelle, ei firma aivan ilman Hietarantoja joudu tulemaan toimeen jatkossakaan:

– Veljenpoika jää sinne huollon ja varaston puolelle.

Eläkepäivinä Hietaranta lupaa jatkaa kalastusharrastustaan ja matkustella. Hänen omakotitalonsa sijaitsee Tampereen Kämenniemen Näsijärven rantamaisemissa, joten kalalle ei ole pitkä matka. Myös jokapäiväinen kävelylenkki pysyy hyväkuntoisen eläkeläisen ohjelmistossa. ■

Rakentajien TALVIPÄIVÄT 21.-22.3.2015 Tahkolla

Talvipäivillä juontajana toimii **Martti 'never heard' Kahelin** ja savolaista huumoria viljelee Stand up koomikko **Antti Heikkinen**.

Tarjolla hyvää seuraa, mukavia juttuja ja rentoa menoa. Lumikenkäväely, napakelkkailu, rekiajelu, raksan mursikkalenkki, keilailu ja span ilot kuuluvat ohjelmaan, unohtamatta tietenkään Tahkon rinteiden kutsua.

Ilta vierähtää Ravintola Piazzassa iloisessa seurassa

- liiton johto jututettavana
- iltabileitä tarhittavat **Ressu ja Jussi**
- karaoke toiminnassa koko illan

TERVETULOA TALVIPÄIVILLE viihtymään ja tapaamaan rakentajia eri puolilta Suomea.

Soita ja varaa majoitus!

Erikoishintaisista majoituksista on sovittu allaolevien hotellien kanssa:

Break Sokos Hotel Tahko, varaukset
010 762 9550 tai
sales.tahkovuori@sokoshotels.fi

Tahko Chalets, varaukset 017 483 200
tai myynti@tahkochalet.fi

Tahko Spa Hotel, varaukset
0600 550 147 tai sales@tahkospa.fi

Tahko - Kaikkea paitsi tylsää

Oman tien kulkijat

Teksti: Maija Ulmanen, kuvat: Maija Ulmanen

Kuormaajan kopissa sielu lepää

Niina Rytkönen, 33, keräsi rohkeutensa, toteutti nuoruuden haaveensa ja rupesi maanrakennuskuljettajaksi.

Olen aina ollut kiinnostunut koneista. Joku voisi luonnehtia minua poikatyöksi, sanoo **Niina Rytkönen** heti haastattelun alkuun.

Nainen meni peruskoulun jälkeen opiskelemaan talouden ylläpitoa talouskouluun. Nuorena äidiksi tullut Rytkönen jäi melkein heti valmistuttuaan kolmeksi vuodeksi äitiyslomalle, kunnes kouluttautui perhepäivhoitajaksi.

– Hyvin pian työtä tehtyäni minulle tuli sellainen olo, ettei tämä ole minua varten. Tuntui, että koko elämä täyttyi lapsista. Lapsia töissä, lapsia kotona. Kaikki oli yhtä samaa putkea.

Kolmen lapsen äiti teki lasten parissa töitä vajaa kymmenen vuotta. Mutta sitten koitti päivä, jolloin Rytkönen käänsi elämänsä kelkan toiseen suuntaan.

– Yksi aamu huomasin lehdestä ilmoituksen, jossa haettiin maanrakennuskonekuljettajan ammattitutkintoon opiskelijoita. Keräsin rohkeuteni ja päätin siltä istumalta ha-

kea kouluun. Olin yksi niistä viidestä onnekaasta, jotka pääsivät aloittamaan opiskelun. Olin kurssini ainoa nainen.

Kaivokseen töihin

Loppujen lopuksi Rytkönen kursilta valmistui kolme opiskelijaa. Kokonaisuudessaan opiskelu kesti vuoden verran. Opiskelu oli monipuolista ja paikoitellen hyvin kulutavaa. Rytkönen pääsi harjoittelujaksolla tekemään kotipaikkakunnalleen, Maaningalle, navettapohjia. Valmistuttuaan hän pääsi Kone-Neliölle töihin.

– Sinä talvena työtilanne oli heikohko. Päätin kuitenkin kokeilla kepillä jäätä ja hakea E. Hartikaiselle Siilinjärven kaivokselle töihin.

Jään kokeilu kannatti. Rytkönen pääsi maanrakennusurakoitsijalle töihin ja on viihtynyt työnantajansa leivissä hyvin. Naiselle tulee kaksi vuotta talvella mittariin samalla työnantajalla.

Maanrakennuskoulussa Rytkönen suoritti niin E- kuin C-kortin-

kin. Kuski haaveilee pääsevänsä josain elämänvaiheessa ulkomaille ajamaan isoa konetta.

– Vaikka olen tykännyt olla Siilijärvellä töissä, niin kyllä ne ulkomaan tiet ja työmaat minua kiinnostavat. Ehkä joskus lähden ja karistan kotimaan pölyt jaloistani, mutta se ei ole tällä hetkellä ajankohtaista, Rytkönen sanoo ja naurahtaa.

Rytkönen kiittelee työporukkaansa ja sen ilmapiiriä. Kaivoksella työt luistavat ja näppejensä ei tarvitse suotta liata. Huoltomiehet hoitavat likaiset työt

Laulava kuljettaja

Kysyttäessä, mikä on parasta nykyisessä työssä, Rytkönen vastaus tulee kuin kaupan hyllyltä.

– Rakastan moottorin ääntä! Kotona kun saa kuunnella kitinää ja inää, niin moottorin kehräys on kuin musiikkia korville. Kopissa sielu lepää, kiteyttää kuski.

Musiikista nainen todella tykkää. Louhe-auton koppi raikaa vähän väliä.

– Minun mottoni on ollut ”ain laulain työtäs tee”, ja minähän olen laulanut, karaokea vapaa-ajallaan harrastava Rytkönen mainitsee.

Yö- ja aamuvuoroja rakastava ja iltavuoroja vihaava kuski kertoo,

että alanvaihto otettiin lähipiirissä hyvin vastaan.

– Muistan ainoastaan äitini ihmetelleen, olenko oikeasti vaihtamassa näin miehiselle alalle.

Äidin ammatinvalinta näkyy myös Rytkösen perheessä.

– Kotona on hauska katsella, kuinka nuorimmainen tyttäreni leikkii autoilla ja kasailee erilaisia kuormia. Voisiko sanoa, että ”ei ole omena kauas puusta pudonnut”. Naureskelen, että tytöstähän tulee jonakin päivänä vielä soramonttuprinsessa. ■

”Haaveissa päästä joskus ulkomaille töihin”

Mikä saa ihmisen jättämään ammattinsa ja lähtemään uusille poluille? Tapasimme kaksi alanvaihtajaa.

Toisen polven ammattilainen

Paavo Niemi jätti metallialan työt ja siirtyi raksalle. Nyt hän kouluttautuu isänsä jalanjäljissä torninosturikuljettajaksi.

Istun tukevasti penkillä viidessä-kymmenessä metrissä. Torninosturin koppi heiluu joulukuisessa tuulessa. Valehtelisin, jos väittäisin, etteikö yhtään pelota.

– Ota kiinni puikoista. Rohkeasti vain, sanoo Niemi rauhallisella äänellä.

Päätäväisästi ryhdyn toimeen. Hyvin pian saan huomata, että ohjaaminen on paljon vaikeampaa, kuin mitä olin osannut odottaa.

Metallilta raksalle

Kaksikymmentäkaksivuotias Niemi suoritti peruskoulun jälkeen metallialan ammattitutkinnon ja teki alalla hetken töitä. Työnantajana nuorukaisella toimi muun muassa UPM10 ja vaneritehdas, mutta pian rakennusala vei Niemen mennessään. Metallialassa ei ollut mitään vikaa, mutta töitä ei yksinkertaisesti vain ollut riittävästi.

– Viimeinen tempaus raksalle oli, kun isäni tuli Joensuuhun töihin ja pääsin hänen vanavedessään työmaalle apumieheksi. Isäni on torninosturikuljettaja niin kuin

myös setäni.

Oltuaan hetken rakennustyömaalla, alkoi Niemen päässä kypsä ajatus siitä, josko hänkin alkaisi ajaa nosturia. Ajatuksen kypsymistä edesauttoivat mielenkiintoiset työtehtävät nosturin parissa. Hän sai tehdä huoltotyöt ja ajaa tyhjää nosturia.

– Laitoin Forssan nosturikouluun viestiä jo puolitoistavuotta sitten, mutta siinä kohtaa töitä oli sen verran mukavasti Itä-Suomessa, että päätin jättää asian sikseen.

Viime kesänä alkoi pompottelu. Niemi oli ensimmäisen viikon töissä yhdessä firmassa ja toisen toisessa. Aika oli raskasta. Lopulta nuorukainen sain vakituisen työpaikan Rakennustoimisto K. Tervolta ja kaikki alkoi luistaa paremmin.

– Jossain vaiheessa kuulin, että firma voisi maksaa kahdeksan kuukautta kestävästä torninosturikuljettaja-kurssin. Tilaisuuteni oli tullut, mietin. Soitin firman johtajalle ja sain myöntyvän vastauksen kursseille lähtemisestä ja tässä ollaan.

Ei henkseleiden paukuttelua

Niemen miettiessä, mikä tulevaisuudessa ammatissa on parasta, vastaus on hyvin yksiselitteinen.

– Yksi tärkeimmistä syistä, miksi haluan korkeuksiin, ovat allergiani. Pidän myös siitä ajatuksesta, että työ saattaa viedä minut eri puolille Suomea ja maailmaa. Monipuolinen ammattiosaaminen raksa-alalla on totta kai myös tärkeä syy kouluttautua lisää.

Ennen nosturikouluun sisäänpääsyä valokuvaus melkein nappasi nuoren miehen matkaansa. Miehellä oli jo opiskelupaikka audiovisuaalisella linjalla, mutta sitten hän pääsi töihin nykyiselle työnantajalle.

– Se on tosiasia, ettei meillä Pohjois-Karjalassa olisi ollut töitä valokuvaajalle. Siksi ajattelinkin, että valokuvaus saa jäädä vain harrastukseksi.

Puhuttaessa koulusta Niemi sanoo, ettei opiskeluiden aikana kerkeä paukuttelemaa henkseleitä. Aikataulut ovat kireitä ja opittavaa on paljon.

– Turha tänne on kenenkään tulla takki auki. Viimeistään siinä vaiheessa, kun istumme ensimmäistä kertaa nosturin puikkoihin, jokainen huomaa, että työ on todella haastavaa. Se vaatii paljon motoriikkaa ja hahmottamiskykyä.

Joensuu kutsuu koulun jälkeen

Kalastusta ja metsästystä harrastava Niemi tietää minne suuntaa maaliskuussa järjestettävän näyttötutkinnon jälkeen.

– Kyllä minä lähdän takaisin Pohjois-Karjalaan. Siellä on kotini ja toivottavasti myös tuleva työni. Toivoisin pääseväni jossain vaiheessa ulkomaille töihin. Kaikista tärkeintä on kuitenkin se, että pysyisin terveenä ja töitä riittäisi. Olen kovin kiitollinen tästä koulutusmahdollisuudesta. Ilman perhettäni ja nykyistä työnantajaa torninosturikuljettajan tutkinto ei olisi ikimaailmassa ollut mahdollinen. ■

Torninosturikuljettajalta vaaditaan paljon motoriikkaa ja hahmottamiskykyä.

Jollei toisin ole sovittu...

Otsikkolause on tullut monelle turhankin tutuksi. Työehtosopimukset antavat laajan mahdollisuuden sopia asioista toisin. Niin myös Rakennusliiton solmimat sopimukset.

Toisin sopimisessa ei sinänsä ole mitään väärää. Kuitenkin asia mielletään lähes aina negatiivisena työntekijöiden näkökulmasta – eikä ihme. Työnantaja on usein vahvempi osapuoli neuvoteltaessa yksittäisen työntekijän kanssa. Tästä syystä työehtosopimuksissa on niin kutsuttu perälauta, joka palauttaa kulloisenkin asian työehtosopimuksen mukaiseen määräykseen, jollei toisin ole sovittu.

EK:n toimitusjohtaja **Jyri Häkämies** vaatii Aamulehden vierailijakirjoituksessaan Suomen työmarkkinoille Saksan mallia. Työajoista ja palkoista tulisi hänen mielestään voida sopia paikallisesti toisin. Häkämies jättää kertomatta, että uudistuksen myötä Saksaan on syntynyt työssä käyvien ihmisten köyhälistö, joka ei tule palkallaan toimeen.

Suosittelen Häkämiehelle iltalukemiseksi Teknologiateollisuuden työehtosopimusta. Sopimus mahdollistaa erittäin joustavan sopimisen muun muassa työajoista työaika-pankkeineen ja tasoitusjaksoineen. Käytännössä sopimus

mahdollistaa pidemmät työpäivät ilman ylityön korotusosia.

Palkansaajien tutkimuslaitoksen tuoreessa vertailussa suomalaisilla oli hieman suuremmat bruttopalkat kuin saksalaisilla. Ostovoimakorjatussa vertailussa saksalaiset saavat palkallaan huomattavasti paremman ostovoiman.

Legendaarisella keihäänheittäjällä **Seppo Rädyllä** oli oma mielipiteensä Saksasta. Työmarkkinajärjestelmää vertaillen asetun mielipiteineni enemmän heittäjämasterin kuin Häkämiehen mielipiteen kannattajiin.

Sähköalan työnantajaliitto STTA ry otti aivan oman tulkintansa siitä, mitä tarkoitetaan sopimisella. Sähköistysalan työehtosopimuksessa on määräys tilanteesta, jossa joudutaan vähentämään tai lisäämään työntekijöitä urakkakunnasta. Työntekijöitä ei voida lisätä tai vähentää, ellei siitä ole sovittu urakkakunnan etumiehen kanssa.

Työnantaja siirsi työntekijöitä pois urakkatyömaalta vaikka etumiehen kanssa ei päästy asiasta sopimukseen. Siirtämiensä työntekijöiden sijalle työnantaja hommasi työntekijöitä ulkopuolisesta yrityksestä. Työnantaja katsoi, että heidän työnjohto-oikeutensa nojalla tehty päätös siirrellä ja korvata työntekijöitä ylittää työehtosopimuksen määräyksen, joka edellytti sopimista.

Onneksi työtuomioistuin katsoi Sähköliiton kannan oikeaksi eli sopinen tarkoittaa molempien osapuolten suostumusta, eikä siis sitä, että asian jäädessä erimieliseksi työnantajan kanta jää voimaan.

Työnantajat vaativat laajassa rintamassa lisää paikallista sopimista työhdoista. Heidän asennetaan ja varsinkin tarkoituseriään kuvaa osuvasti edellä mainittu esimerkki. Työnantajat mieltävät paikallisen- ja toisin sopimisen keinoksi alittaa työehtosopimuksen minimimääräykset.

Todellista tarvetta paikallisten sopimusten tai toisin sopimisen lisäämisille ei ole. Työehtosopimukset mahdollistavat jo nyt todella monista asioista sopimisen. Sopimuksia kyllä syntyy, kun työntekijöitä kohdellaan ihmisinä ja heidän mielipiteitään kuunnellaan, arvostetaan ja huomioidaan myös käytännössä. Ei työntekijä mikään mörkö ole, vaan haluaa lähtökohtaisesti myös yrityksen parasta. Mutta kuten vanha sananlasku sanoo: sitä saa mitä tilaa. ■

Kimmo Palonen

Työehtotoimitsija, neuvottelupäällikkö

Entisen maalariosaston puheenjohtajana toiminut Eero Salonen uskoo uuden osaston tuovan entistä suurempaa näkyvyyttä toimintaan.

Sotkamolainen Pinja Toivanen valittiin uuden jättiosaston puheenjohtajaksi. – Nyt tuntuu siltä, että jotain on tapahtumassa, hän iloitsee.

Kainuuseen syntyi yli 1 700 jäsenen jättiosasto

”Nyt tuntuu ensimmäisen kerran siltä, että jotain ollaan tekemässä”

Teksti: Seppo Korhonen
Kuvat: Seppo Korhonen

Rakennusliiton osastojen yhdistämisen prosessi saatiin päätökseen viime vuoden lopulla. Yksi suurimmista fuusioista tehtiin Kainuussa, jossa yhdeksästä osastosta syntyi uusi osasto 008.

Osasto piti ensimmäisen syyskokouksensa 13. joulukuuta, jolloin sille valittiin uusi puheenjohtaja, hallitus sekä asetettiin ehdokkaat Rakennusliiton 23. liittokokoukseen.

Hynttyyt yhteen lyöneestä osastosta muodostui kaikkiaan 1 759 jäsenen osasto. Se on Rakennusliiton kuudenneksi suurin osasto.

– Nyt tuntuu ensimmäisen kerran siltä, että jotain ollaan tekemässä, sotkamolainen **Pinja Toivanen** iloitsee.

Toivanen valittiin uuden osaston puheenjohtajaksi. Hän toimi aiemmin lakkautetun Sotkamon osaston 357:n puheenjohtajana.

Osastot tutuksi

Osasto 008 on mukana yhtenä malliosastona tänä vuonna käynnistyvässä Osastotutuksi -kampanjassa.

– Tarkoituksena on tehdä osastojen toimintaa tutuksi liiton jäsenille, jotta he tietäisivät, mihin osastoon he kuuluvat, mitä osasto voi heille tarjota ja miten osaston kautta voi vaikuttaa liitossa esimerkiksi tes-asioihin, Pinja Toivanen kertoo.

Kainuun osastolle tehdään omat sivut Facebookiin. Osastolla on jo omat kotisivut netissä, osoitteessa kainuu008.rakennusliitto.net.

Mielenkiinto heräsi

Uuden osaston perustaminen on herättänyt mielenkiintoa eri puolilla maata. Kainuulaiset liiton jäsenet ovat myös seuranneet yhdistymisprosessia.

– Nekin jäsenet, jotka eivät ole olleet osastotoiminnassa mukana, ovat innostuneita, Toivanen sanoo.

Sotkamon 357:n lisäksi toimintansa keväällä lopettivat maanrakentajat 550, Hyrynsalmen osasto 473, Kuhmon 270, Suomussalmen 383, Puolangan 363, Vaalan 314, maalareiden 161 ja putkimiesten osasto 403.

Käytännössä remontti tehtiin niin, että osasto 550 muutti nimensä

008:ksi ja muut osastot liittyivät siihen.

40 000 euroa

Uuden osaston perustaminen tietää sitä, että sen liitolta saamat jäsenmaksupalautukset ovat 40 000 euroa vuodessa. Summa mahdollistaa toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun ja tekemisen meiningin.

– Aikaisemmin osastot olivat taloudellisesti hyvin erilaisia. Jollakin oli 20 000 euroa säästössä, osa toimi nollabudjetilla. Pelkästään hallituksen toiminnan pyörittäminen vei valtaosan budjetista, Pinja Toivanen kertoo.

Osastojen toimintakin oli erilaista. Toivosen mukaan toiset olivat aktiivisia, mutta toiset olivat pystyyn kuolleita.

Uuden osaston myötä toimintaan on luvassa isompaa, paitsi paikallista, myös valtakunnallista näkyvyyttä, yhdistymistä puuhannut työryhmä lupaa.

Yksissä tuumin

008:n perustaminen todettiin Kainuussa välttämättömäksi rakennusalan myllerrysten vuoksi. Ne vaativat rakentajien yhteistoiminnan tiivistämistä. Iso osasto antaa tälle tukevan selkän.

Putkimiesten puheenjohtajana toiminut **Sami Ohtonen** odottaa, että uuteen osastoon saadaan suuremman näkyvyyden ja työpaikoilla tehtävän tiedottamisen ansiosta nimenomaan nuorta porukkaa.

Lisäarvoa toimintaan kaipaa myös entisen maalariosaston puheenjohtaja **Eero Salonen**. Tämä onnistuu järjestötoiminnan lisäämisellä. Ja kun tähän on olemassa hyvät taloudelliset resurssit, aina parempi.

– Maalariosaston jäsenmaksupalautukset olivat vuosittain 1200 – 1800 euroa, Salonen kuvasi entisen osasto 161:n taloudellista tilannetta.

Valoa tunnelin päässä

Rakentajien työttömyys on Kainuussa yhä paheneva ongelma, työttömyysprosentti on jo 29 prosenttia. Valoa tunnelin päässä on jonkin verran näkyvissä, sillä tämän vuoden alkupuolella on alkamassa Sotkamon kunnan omasta investointina uuden keskuskeittien rakentaminen terveyskeskukseen yhteyteen.

Lisäksi odotetaan Sotkamon hopeakaivoksen ja Kajaanin uuden sairaalan rakentamistöiden alkamista. Sairaalan rakennustyöt alkanevat vuonna 2016. ■

Kainuun ammattiopiston Kuhmon toimipaikan opettaja Hannu Kyllönen (oik.) näyttää Juho Korhoselle, miten hirsirakentamisessa käytettävän piilutuspetkeleen terä pitää teroittaa oikeaoppisesti.

Kuhmossa aletaan kouluttaa puukerrostalojen rakentajia

”Puuseinän läpi olisi helppo tehdä läpivedot patterille ja vesijohdoille”, putkiasentaja miettii.

Teksti: Seppo Korhonen
Kuvat: Seppo Korhonen

Putkiasentajan koulutuksen saanut **Henri Kyllönen** perehtyy Kainuun ammattiopiston (KAO) Kuhmon toimipaikassa hirsirakentamisen saloihin.

Viisi kuukautta kestävä koulutus alkoi marraskuussa. Kyllönen haikautui kurssille putkiasentajan töiden loputtua viime keväänä.

– Tein niitä töitä kahdeksan kuu-

kautta. Töitä ei ollut sen jälkeen, hän kertoo.

Puurakentamisen koulutusta kehittävä Woodpolis on käynnistänyt Kainuun ammattiopiston kanssa elementti- ja puukerrostalojen rakentamisen kehittämishankkeen, jonka tavoitteena on puisten kerrostalojen osaamisen kehittäminen Kainuussa.

Taustalla on työ- ja elinkeinoministeriön puurakentamisohjelma, jossa on selvitetty puualan ja puurakentamisen koulutuksen tarvetta.

Woodpoliksen hankkeessa on tarkoituksenaan koulutuskokonaisuuksien luominen puuelementtien rakentamiseen, monikerrosrakentamiseen sekä puurakentamisen komponenttivalmistukseen.

Tukena on Woodpoliksen oma koulutustehdas, jossa voidaan järjestää puurakentamiseen liittyvää koulutusta. Tehtaassa on koneet ja laitteet puuntyöstöön.

Puu kiinnostaa

Alan koulutusta ryhdytään antamaan KAO:n Kuhmon toimipaikassa. Puukerrostalon teko putkitöineen kiinnostaa Kyllöstäkin.

– Se olisi mielenkiintoista. Puu olisi betonia kevyempi materiaali työstääkin, läpiviennit pattereille ja vesijohdoille sekä ilmanvaihdolle olisi helpompi tehdä, hän pohtii.

Kyllösen opiskelukaveri **Juho Korhonen** pitää puukerrostaloista varteen otettavana vaihtoehtona.

– Ei ole ollenkaan poissuljettua. Tällä hetkellä on tavoitteena, että pääsisin kurssin jälkeen töihin. Kaikki ovet ovat auki, eikä mitään lyödä lukkoon, hän sanoo.

Korhonen on hankkinut ajoneuvoasentajan koulutuksen. Työtä löytyi Talvivaaran kaivokselta Sotkossa.

– Jäin kaivokselta työttömäksi vuonna 2012, hän kertoo.

Kiinnostus hirsirakentamiseen on lähtenyt kotitalalta, jossa Korhosen mukaan odottaa kolme entraamista kaipaavaa hirsirakennusta.

”Puukerrostalot ovat tulevaisuutta”

Hirsirakentamiskurssia vetävä KAO:n Kuhmon toimipaikan opettaja **Hannu Kyllönen** odottaa malttamattomana puurakentamisen koulutuksen alkamista.

– Se on tulevaisuutta, ja puukerrostalojen rakentaminen toisi tänne Kainuuseen työtä rakentajille. Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saisi tilaelementtiasentajan tutkinnon, hän selvittää.

Puumateriaalia rakentamiseen on Kainuussa runsain mitoin, muun muassa läheiseltä Kuhmo Oy:ltä, joka on maakunnan suurin puunkäyttäjät. Kainuulainen puu on Kyllösen mukaan hyvää, tiheäsyistä mäntyä, josta pystyy tekemään vankkoja kerrostaloja.

Kaikki tämä onnistuu Kyllösen mielestä yhteistyössä rakennusyritysten kanssa.

– Niissä on jo rakentamisen tietotaitoa. Tuotekehittely on tapahduttava niissä, hän huomauttaa.

Kiinnostus kasvussa

Toistaiseksi rakennusliikkeet eivät ole suuresti ryhtyneet puukerrostalojen tekemään. Suomessa on tähän mennessä valmistunut noin 40 puukerrostaloa, joissa on runsaat 750 asuntoa.

Suunnitteilla ja rakenteilla on noin 30 puukerrostaloa.

Puukerrostalojen osuus uudisrakennuskohteista on tällä hetkellä noin prosentin luokkaa. Hallitus on asettanut tavoitteeksi osuuden nostamisen kymmeneen prosenttiin.

Ruotsissa puisten kerrostalojen osuus uudiskohteista on 20 prosenttia. Yhdysvalloissa se on pitkästä puurakentamisen historiasta johtuen peräti 60 prosenttia.

Ympäristöministeriö helpotti puukerrostaloja koskevia vuoden 2011 palomääräyksiä niin että nyt on mahdollista rakentaa aina 8-kerroksisia taloja. Ruotsissa korkeutta ei ole rajoitettu.

Puukerrostalot taloudellinen riski

Tampereen teknillisessä yliopistossa viime vuonna hyväksytyyn väitöskirjan mukaan suomalaiset rakennusfirmat ja niihin sidoksissa olevat tahot pitävät puukerrostalorakentamista taloudellisena riskinä.

Myös kuntien viranomaisten erilaiset tulkinnot lisäävät riskiä. Lupa-käytännöt vaihtelevat kunnasta toiseen, kun esimerkiksi rakennuttajat ja rakentajat eivät tunne puukerrostalorakentamista.

Rakennusliikkeet eivät myöskään noteeraa omaa osaamistaan kovin korkealle. Arkkitehti **Vesa Ijäksen** väitökseen haastateltiin 154:ää toimijaa rakentamisen puolelta ja kiinteistöalalta.

Ijäksen mielestä puurakentamisella on suuri mahdollisuus vuokra-asuntotuotannossa, sillä vuokra-

Henri Kyllönen kokeilee, miten moottorisahaan kiinnitetty varausjyrsin puree kainuulaiseen puuhun.

– Katso, miten tiheäsyistä tämä kainuulainen mänty on. Kyllä tästä voi rakentaa kerrostalojakin, Kainuun ammattiopiston Kuhmon toimipaikan opettaja Hannu Kyllönen esittelee.

asuntoja ei tarvitse markkinoida enakkoon, kuten omistusasuntoja.

Betonia tarvitaan

Suomessa kerrostalot on viimeiset 50 vuotta totuttu tekemään betonista. Betoniteollisuus onkin tyrmännyt puurakentamisen sillä perusteella, että se ei tuo uusia työpaikkoja. Ala pelkää, että mitä enemmän rakennetaan puusta, sitä vähemmän betoni- ja tiilitehtaat saavat tilauksia.

Woodpoliksen projektipäällikkö **Timo Mäkisalo** tyrmää betoniteollisuuden pelot.

– Ne ovat turhia. Betonia tarvitaan puukerrostalojen rakentamisessakin muun muassa perustuksissa, hän huomauttaa.

– Betonituoteteollisuuden työntekijöitä voidaan muuntokouluttaa puurakentamisen puolelle, Mäkisalo lisää.

Mäkisalon mielestä rakentamisen määrä ei Suomessa vähene vaikka materiaali vaihtuisikin.

Pilottikoulutusta rakennusyrityksille

Woodpolis yrittää vaikuttaa rakennusalan asenteisiin järjestämällä rakennusliikkeille suunnatun pilottikoulutuksen puuelementti- ja puukerrostalorakentamisesta. Koulutus alkaa tammikuun lopussa ja päättyy 27. helmikuuta.

– Tavoitteena on että ammattilaiset saisivat käsityksen puurakentamisen teollisesta valmistamisesta, Mäkisalo sanoo.

Puurakentamista edistämään perustettiin Woodpoliksen naapuriin massiivipuuelementtejä valmistava Crosslam Oy, joka on aloittanut mäntylaudoista ristiinliimattujen massiivisten puulevyjen, CLT-elementtien, valmistuksen.

Niitä käytetään puurakennusten kantavissa rakenteissa.

Elementit tehdään valmiiksi tehtaalla ja kuljetetaan rakennustyömaalle. Ensimmäisen vuoden tuotannoksi on kaavailtu 20 000 kuutiometriä. ■

Mosambikin taivasta koristavat joka suunnassa nosturit. Rakentaminen on äärimmäisen vilkasta.

Maputon taivasta koristavat nosturit

Mosambikin pääkaupungissa rakennetaan paljon, mutta missä olosuhteissa ja millä ehdoilla?

Teksti: Johanna Hellsten

Kuvat: Johanna Hellsten

Rakennusliitto on mukana Suomen ammattiliittojen solidaarisuuskeskuksen SASK:n projektissa, jossa tuetaan ammattiliittoja Sambiassa ja Mosambikissa. Projekti aloitettiin vuoden 2014 alussa ja marras-joulukuun vaihteessa pidettiin Mosambikin pääkaupungissa, Maputossa, arviointikokous.

Kokouksessa molempien maiden rakennusliittojen edustajat saivat mahdollisuuden esitellä, mitä maissa on saatu aikaan. Siellä myös suunniteltiin vuoden 2015 toimenpiteitä. Mosambikissa rakennusalan työntekijöitä edustaa SINTICIM ja Sambiassa NUBEGW.

Sekä Mosambikissa että Sambiassa talouskasvu on kovaa ja mihin tunkee monenlaista kansainvälistä yritystä. Liitot ovat olleet suhteellisen heikkoja, eikä niillä ole

ollut myöskään osaamista hoitaa neuvotteluja jättiyritysten kanssa. SASK:n projekti tähtää siihen, että liittojen toimintamahdollisuudet maissa paranisivat.

Uusia jäseniä

– Vuoden 2014 olemme järjestäneet seminaareja muun muassa siitä, miten kiinalaiset yritykset toimivat maassamme. Lisäksi olemme kouluttaneet ihmisiä työehtosopimusasioissa ja työsuojelussa, SINTICIM:n projektikoordinaattori **Angelo Chilaula** kertoi.

Chilaulen mukaan vuosi oli menestyksellinen jäsenhankinnan näkökulmasta.

– Uusia jäseniä on tullut yhteensä 2 592, joista naisia on 600. Meillä on nyt rakennuspuolella 25 989 jäsentä.

Chilaulen mukaan SASK:n tukiprojekti on heille hyvin tärkeä, sillä kansainvälisiä yrityksiä muun

muassa Portugalista, Brasiliasta, Libanonista, Yhdysvalloista, Kiinasta ja Portugalista tulee Mosambikiin kiihtyvällä tahdilla.

– Koska ammattiliitot eivät ole olleet valmistautuneita tähän, joudumme vain katsomaan, miten ihmisiä käytetään hyväksi.

Tällä hetkellä SINTICIM käy erityisesti amerikkalaisten yritysten kanssa neuvotteluja siitä, että isoissa projekteissa ammattiliitto solmisi yhden sopimuksen pääurakoitsijan kanssa, joka sitten velvoittaisi myös projektin sadat alirakoitsijat sitoutumaan samaan sopimukseen.

Sambian NUBEGW:n pääsihteeri **Bryson Nyirenda** kertoi, että liiton jäsenmäärä kasvoi vuonna 2014 4,5 prosenttia.

– Jäsenhankinta on vaikeutunut, sillä yritykset käyttävät yhä enemmän ei-vakinaista työvoimaa, Nyirenda kommentoi.

– Olemme muodostaneet viiteentoista yritykseen työturvallisuuskomitean, jonka jäsenet ovat käyneet läpi liiton koulutuksen. Sen jälkeen näissä yrityksissä on näkynyt selvästi laskua työtapaturmien määrässä.

Nyirenda oli huolissaan siitä, että Sambiassa ammattiliittoihin kohdistuva painostus on lisääntynyt.

– Olemme joutuneet kehittelemään uusia, ei-keskitettyjä koulutustapahtumia ja uudenlaisia jäsenhankintastrategioita, jotta voisimme vastata tähän paineeseen. Luottamusmiehiä kouluttamalla olemme päässeet tilanteeseen, jossa he pystyvät itse hoitamaan asioita työpaikoilla ilman liiton työntekijöiden jatkuvaa valvontaa, Nyirenda kertoi.

Ammattiliitot työsuojeluviraston kumppanina

Kokoukseen oli kutsuttu osallistumaan myös Mosambikin työsuojelusta vastaavan viraston virkamiehiä. Johtaja **Ernestina Chirindja** totesi, että työsuojelu pitää ammattiliittoja tärkeinä kumppaneina.

– Koska suhteemme sekä työntekijä- että työntajapuoleen on kunnossa, saadaan lainsäädäntöä hyvin siirrettyä käytäntöön.

Työsuojeluvirasto oli ennen osa työministeriötä, mutta nykyisin se on itsenäinen ja riippumaton virasto.

Ernestina Chirindjan mukaan Mosambikin työläinsäädäntöä on hyvällä tolalla. Se pitäisi vain saada kunnolla käytäntöön.

– Itsenäisyys on hyvä asia, mutta se on tuonut mukanaan myös isoja haasteita; meidän täytyy kasvaa sekä sisäisesti että maantieteellisesti. Työntekijät vaativat, että tarkastajamme tekisivät yhä enemmän tarkastuksia työpaikoilla.

Chirindjan mukaan työturvallisuus on tällä hetkellä sekä viraston että työministeriön prioriteetti. Juuri valmistuneen, vuosien 2005–2014 väliä tarkastelevan tilaston mukaan työtapaaturmien määrä on ollut kovassa kasvussa.

– Toisaalta nousu johtuu myös siitä, että nykyään yritykset joutuvat raportoimaan onnettomuuksista 48 tunnin kuluessa tapahtumasta, toisin kuin aiemmin. Olemme alkaneet lisätä vaatimuksia yrityksille parannustoimista työturvallisuuden osalta. Olemme sietäneet todella surkeita työolosuhteita. Nyt asiat ovat toisin; työpaikka ei saa vaarantaa työntekijän henkeä.

Epätyyppisissä työsuhteissa työskentelevät työntekijät aiheuttavat myös virastolle harmaita hiuksia.

– Paras tapa hoitaa heidän asioitaan olisi työntekijöiden järjestäytyminen. Se helpottaisi myös meidän työskentelyämme heidän asioidensa parissa.

Palkka 300 euroa kuussa

Portugalilainen Teixeira Duarte -niminen yritys rakentaa itselleen uutta pääkonttoria Maputon keskus-

Teixera Duarten luottamusmies Jaime Quibe kuvaa yrityksen olosuhteita työntekijöille hyväksi.

taan. Rakennusalan yritys on myös kiinteistösiijoittaja. Se omistaa pari kaupungin kalleimmista hotelleista. 22-kerroksisesta pääkonttorista yrityksen käyttöön tulee ainoastaan muutama kerros. Loput kerrokset menevät vuokralle ja ylimmät myydään, sillä niihin tulee huppeita asuntoja.

Paikallisella rakennusliitolla

Tutkitaan, vaikuttaako

ERIYHTEYKSISSÄ tällaisissa avustusprojekteissa pohditaan sitä, vaikuttaako apu oikeasti. Tampereen yliopiston ja Palkansaajien tutkimuslaitoksen yhteisrahoituksella asiaa selvitetään nyt ihan kunnolla Sambiasa. Projektia vetää tutkija, filosofian tohtori **Mari Kangasniemi** Palkansaajien tutkimuslaitoksesta.

Projektin ensimmäinen vaihe on nyt toteutettu; Sambian pääkaupungissa Lusakassa sekä kuparivyöhykkeellä tehtiin noin 300 työntekijähaastattelua sekä työnantajan ja ammattiliittoedustajien haastattelut 30 rakennus- ja kuljetusalan yrityksessä. Kenttätöön tekivät paikallisen Mulungushi-yliopiston opiskelijat.

– Haastatteluissa kysyttiin ihmisten näkemyksiä ammattiliitoista, heidän palkkojaan ja työehtojaan sekä sitä, miten työtapaaturmat hoidettiin ja saivatko he niistä kompensatiota ja apua sekä kenen puoleen työntekijät kääntyvät silloin, kun heillä on jokin ongelma työpaikalla, Kangasniemi kertoo.

Kangasniemen mukaan haastattelua tehneistä opiskelijoista moni oli saanut sellaisen kuvan, että työntekijöiden mielestä ammattiliitoista ei koeta olevan ole hirveästi hyötyä.

– Ammattiliittoja kohtaan ei ollut suurta vastahankaa, mutta ei suurta intoakaan. Periaatteessa asenteet olivat peruspositiivisia, mutta usein ei esimerkiksi ensisijaisesti käännytä liiton puoleen ongelmien tullessa eteen.

Projektin seuraava vaihe toteutetaan sen jälkeen, kun paikallisia ammattiliittoja on koulutettu Suomen ammattiliittojen solidaarisuuskeskuksen tuella.

– Vuonna 2016 tehdään uusi kysely, jossa katsotaan, onko muutosta tapahtunut. Käännyttäkö esimerkiksi helpommin ammattiliiton väen puoleen ongelmatilanteissa.

Hankalaa hommaa

Tutkimustyö paikallisissa olosuhteissa ei ole maailman helpointa.

– Liittojen hallinto on vielä aika heikkoa, esimerkiksi jäsentietokantoja ei ole. Tietokoneita alkaa jo olla, mutta it-taitoja tarvittaisiin lisää. Niitä olisi hyvä opettaa paikallisille liittojen työntekijöille. Pienellä panostuksella saisi paljon aikaan, Kangasniemi kertoo.

Sambiasa on myös paljon keskenään kilpailevia liittoja. Aikaa menee sisäiseen väentöön.

– Todellinen voima tulisi siitä, että jäsenistöstä pidetään huolta, ei siitä että tapellaan keskenään.

eli **SINTICIM**:llä on voimassaoleva työehtosopimus yrityksen kanssa. Työmaa näyttää äärimmäisen siistiltä ja kuuluu Angelo Chilaun mukaan niihin parhaimmista päästä oleviin työmaihin sekä työskentelyolosuhteiden että työehtojen puolesta.

– Kiinalaisten yritysten työmaat ovat paljon hankalampia. Meillä ei ole niille mitään asiaa, eivätkä kiinalaiset anna ammattiliittojen toimia työmaillaan lainkaan, Chilaule kertoo.

Teixera Duarten omia miehiä on työmaalla 15, alirakoitsijoilla peräti 300 työntekijää. Kaikki työmaan työntekijät ovat joko mosambikilaisia tai portugalilaisia.

Työntekijät tekevät viisipäiväistä työviikkoa. Työpäivän pituus on yhdeksän tuntia ja se sisältää tunnin ruokatauon.

– Minimipalkka rakennuslalla on 4 000 meticaisia eli vähän alle sata euroa kuussa. Erilaisine lisi-

neen tällä työmaalla työntekijät kuitenkin tienavat noin kolminkertaisen summan, vähän alle 300 euroa, työmaan pääluottamusmies **Jaime Quibe** kertoo.

– Loman määrä riippuu siitä, kuinka kauan henkilö on ollut töissä yrityksessä. Yli kolme vuotta samassa paikassa työskennellyt saa 30 lomapäivää vuodessa, Quibe jatkaa.

Puolivälissä työmaakerrosta tunnelma heikkenee, sillä kysymme, miten rakennuksen seinät on eristetty. Paljastuu, että jopa jokaisessa väliseinässä on eristeenä asbestia.

Työmaan vastaava mestari vakuuttaa, että työntekijät ovat käyttäneet hengitys- ja silmäsuojaimia ja suojahansikkaita siinä vaiheessa, kun eristeitä on asennettu. Totuus on kuitenkin se, että seinien on selvästi roilotettu erilaisia monoreittejä asbestiasennusten jälkeen. Puhumattakaan siitä, että myös Mosambikissa asbestin käyttö on kielletty pari vuotta sitten. ■

Orjatyötä?

Näin kuvataan Qatarin vuoden 2022 jalkapallon MM-kisojen rakennustyöläisten työoloja. Seuraavat MM-kisat pidetään jo ennen sitä, vuonna 2018 Venäjällä. Sielläkin siirtotyöläiset kilpailevat töistä.

Teksti: Ingemar Dahlkvist
Kuvat: Anders Lindh

Sergei Kirov oli lakkojohtajana Venäjällä. Vallankumouksen jälkeen hänelle avautui ura kommunistipuolueessa. Hänet valittiin Leningradin alueen puoluejohtajaksi vuonna 1926. Kahdeksan vuotta myöhemmin hänet murhat-

tiin, puolueesta erotettu mies ampui hänet toimistossaan.

Nyt Kirovin patsas komeilee rakennusparakkien, rakennusmateriaalien ja muovien pakattujen sinisten katsomotuolien keskellä. Hän valvoo Pietarin Zenit-stadionin rakentamista. Se on yksi vuoden 2018 jalkapallon MM-kisojen areenoista.

Aktiivisempi lakkojohtaja olisi

voinut saada tukijoita. Noin 2 000 rakennustyöläisellä – numerot vaihtelevat paljonkin – ei ole tukenaan ammattiliittoja eikä tessejä. He kirjoittavat seinille. Eräissä rappukäytävissä lukee ”Hallinto – antakaa meille palkkamme nyt”.

Pulaa jopa vedestä

Työmaan porttien ulkopuolella alirakoitsijan työntekijä kertoo olosuhteista.

– Työmaalla vallitsee kaaos, **Natalia*** sanoo.

– Rakennustyöläiset ovat harrissaan melkein kaikesta, etenkin veden puutteesta ja siitä, että monet joutuvat jakamaan suihkuja ja pesu-

mahdollisuuksia.

Natalia kertoo, että enemmistö rakentajista tulee Etelä-Venäjältä tai Uzbekistanista ja Tadjikistanista.

– He asuvat siellä työmaalla, aidan takaa näkyvissä vajoissa.

Montako siellä asuu?

– Monta, varmaan tuhansia, **Natalia*** sanoo.

Ulkoapäin näkyviin parakkeihin mahtuu ainakin 500 asukasta.

Parakissa asuva **Said**** tulee Tadjikistanista ja kertoo, että hän jakaa huoneen kolmen työtoverin kanssa.

– Neljä sänkyä ja liesi. Ehkä kaksi kertaa kahdeksan metriä. 20 henkeä jakaa suihkun, vessan ja keittiön, hän kuvaa.

ZENIT-STADION

- Uusi stadion rakennetaan entisen Kirov-stadionin paikalle, Pietarin Kestovskij-saarelle.
- Stadionin nimeä ei ole vielä päätetty lopullisesti. Zenit on areenan kotijoukkue Venäjän liigassa, Pietarin voitokkain kerho.
- Uuden stadionin rakennustyöt aloitettiin vuonna 2006 ja sen piti olla valmis vuonna 2008. Muutokset ja hintojen nousut ovat siirtäneet avajaisia. Nykyisten suunnitelmien mukaan areenan pitää olla valmiina Confederations Cup -kisoja varten, kesällä 2017.
- Arenalle mahtuu 68 000 katsojaa ja se maksaa melkein miljardi dollaria.
- Koko areena on rakennettu paaluille.
- Kahdeksaan vinoteräspilariin ripustettu teräsrakennelma kantaa avattavan katon.
- Koko nurmi voidaan ilmatyynyjen avulla siirtää vasemman katsomon alle. Siten nurmi saa ilmaa ja valoa.

FAKTA: VENÄJÄN MM-KISAT VUONNA 2018

- Fifan hallitus valitsi Zürichissä 2. joulukuuta 2010 pidetyssä kokouksessaan Venäjän järjestäjämaaksi. Sama kokous valitsi Qatarin vuoden 2022 kisojen isännäksi.
- MM-kisat pelataan yhdessätoista venäläisessä kaupungissa: Pietari, Kaliningrad, Moskova, Nizni Novgorod, Saransk, Kazan, Jekaterinburg, Samara, Volgograd, Donin Rostov ja Sotshi.
- Presidentti Vladimir Putin kertoi viime vuoden lokakuussa, että Venäjä satsaa yli 18 miljardia dollaria MM-kisoihin. Niistä kuusi menee areenoihin.
- Venäjän ILO-toimisto arvioi, että maassa oli 14 miljoonaa siirtotyöläistä vuonna 2012. Puolet heistä rakennusalalla.

Said kertoo ansaitsevana 40 000 ruplaa kuukaudessa puhtaana käteen eli vajaat 590 euroa. Työtä hän tekee 50–60 tuntia viikossa, joten tuntipalkka on noin kolme euroa.

Saidin kuukausipalkka on yli niin työmaan kuin Venäjänkin keskipalkan.

Nainen, joka kertoo ”kaaostyömaasta” ansaitsee 310 euroa kuukaudessa puhtaana käteen. Kansainvälisen rakennustyöläisten liiton (BWI) haastattelemien 14 rakentajan keskivertopalkka on 555 euroa kuukaudessa, eli suurin piirtein sama kuin keskivertopalkka alueen rakennustyömailla.

Neuvottelut kesken

Venäjän Rakennusliiton **Nikolai Smirnov** kertoo, että ammattiliitto neuvottelee alueen työnantajien kanssa stadionin rakentajia koskeva sopimuksesta, mutta neuvottelut ovat vielä kesken. Eikä Smirnov pysty sanomaan, kuinka moni työmaan rakentajista kuuluu liittoon.

Ammattiliiton varapuheenjohtaja **Aleksander Tanasi** sanoo ensin, ettei asuinparakkeja ole luvallista jälkeen työmaalla, mutta tarkistuksen jälkeen hän peruu puhettaan.

– Oli ennen kiellettyä, mutta sitä koskeva laki on kumottu. Uusi laki on työn alla. Ennen kuin se valmistuu, ei ole kieltoa.

Venäjän maailmanlaajuisten urheilutapahtumien investoinnit vetävät puoleensa siirtotyöläisiä, Sotshin talviolympialaisten rakennustyömaat ainakin 50 000. Nyt jalkapallon MM-kisojen rakennustyömaat 11 järjestäjäkaupungissa houkuttelevat siirtotyöläisiä. Suurin osa heistä tulee Keski-Aasiasta eli etelän naapurimaista. Heidän vaikeaa tilannetta hyödynnetään, työolosuhteet ovat riskialttiita ja pitkät työvuorot aiheuttavat stressi- ja uupumissairauksia.

Venäjän rakennusliiton puheenjohtaja **Boris Soshenko** kertoo, että Krasnodarin viranomaiset ovat vahvistaneet, että ainakin 70 työläistä kuoli Sotshin olympiakisojen valmisteluissa.

Vielä ei ole virallista tietoa siitä, moniko on menehtynyt jalkapallon MM-kisojen valmisteluissa. Venäjän median mukaan aserilainen menehtyi putoamisonnettomuudessa Zenit-stadionilla vuonna 2011. Virallinen tieto viipyyne, Sotshin kohdalla ensimmäinen tuli puoli vuotta kisojen jälkeen. ■

* Stadionin nimi ei ole vielä päätetty. Zenit on Pietarin parhaan jalkapallokerhon nimi.

** Natalia ja Said on keksittyjä nimiä. He eivät halua nimeään julkisuuteen.

Tykkiaseman talven perhoset

Kaikki perhoset eivät ole aivan pakkasarkoja. Osa talvehtii aikuisena esimerkiksi luolissa, kellareissa tai tykkiasemilla.

Teksti: Antti Koli
Kuvat: Antti Koli

Sata vuotta vanha tykkiaseman bunkkeri Uutelassa on karu ja hieman pelottava. Tykkien edessä on ollut betonista suojat ammusvarastoihin ja suojatiloineen. Perimmäisissä suojahuoneissa ilma liikkuu enää vähän, tuuletusaukoista huolimatta.

Talvehtivia perhosia on vain kahdessa viimeisessä huoneessa. Taskulamppu löytää katosta ensin yhden neitoperhosen. Siellä on myös muutamia liuskayökkösiä. Seinillä näkyy tummia kolmiomaisia läiskiä, lähempää ne huomaa kiiltomittareiksi. Yksi loimuyökkönenkin on päättänyt talvehtia täällä turvallisessa paikassa.

Viikon päästä kiiltomittarit ovat kävelleet seinää pitkin. Hämähäkkejä on marraskuussa yhtäläillä, ne ovat enimmäkseen onkaloaukokkeja. Laji asuu luolissa. Ne eivät vielä ole ryhtyneet talvehtimaan, vaan

liikkuvat ja väistelevät kuvaajaa. Ilokseni huomaan muutaman aikuisena talvehtivan hyttysen nojailevan seinään.

Suojatilassa ovat käyneet myös huumorimiehet. Siellä on kivet kasattu alttariksi, tehty oksista risti ja laitettu alttarille yksi punertava sormi ja kampa. Ne ovat aina samoilla sijoilla, hyvin näyttää pilailupuodin sormi kestävän luolan olosuhteita.

Pakkasnesteeet

Perhoset talvehtivat lajityypillisessä kehitysvaiheessa. Suosituimmat vaiheet Suomessa ja samankaltaisissa olosuhteissa ovat muna, toukka tai kotelo. Vain pieni osa kaikista perhosista talvehtii aikuisena.

Päiväperhosista 70 prosenttia talvehtii toukkana ja 10 prosenttia kotelona. Aikuisena talvehtivat suruvaippa, nokkos- ja isonokkosperhonen sekä neito-, herukka-, ja sitruunaperhonen. Aikuistalvehtijat ovat ensimmäisenä ilmassa keväällä, suunnilleen huhtikuussa, jopa maa-

Loimuyökkönen ei taida olla maailman kaunein perhonen.

Komea onkaloaukokki huoneen seinällä.

Nämä kiiltomittarit olivat eri päivinä eri asennoissa toisiinsa nähden, tämä oli kuvio viimeisenä päivänä.

Liuskayökköset olivat samalla paikalla koko ajan.

liskuussa auringon kovasti paistaessa. Talvehtineilla on keväällä haaleat värit ja usein repalaiset siivet.

Sitruunaperhoset ovat näkyviä talvellakin, ne loistavat keltaisuuttaan maassa tai varvun oksalla keskellä talvea nukkuessa. Ennen talven tuloa perhosista lähtee vettä, tilalle tulee sokeria ja alkoholia. Yleisin aine jäätymistä vastaan on glyseroli.

Jäätymisen rikkoo solut eli tappaa. Eläimet kestävät jäätymistä rajallisesti, pientä jäätä kiteytyy helposti jonkin verran solujen ulkopuolelle proteiinien tai erilaisten suolojen ympärille. Perhosen pelastaa myös se, etteivät kiteet yleensä pääse kasvamaan isoiksi ja niiden solujen kalvot ovat joustavia.

Talvella kuolee silti paljon perhosia. Lumi on suoja kylmää vas-

taan, maan lämpö ei eristeen ansiosta katoa taivaan tuuliin. Syksyllä ja keväällä kylmät, lumettomat yöt ovat vaarallisia talvehtiville eläimille.

Luolan lajit

Kiiltomittari oli näkyvin betoniseinän perhosista. Tykkiasemalla niitä oli siellä täällä reilu tusina hengissä ja muutama raato kuivumassa. Paremmassa luolassa tai kellareissa saattaa yhdellä silmäyksellä nähdä satoja kiiltomittareita.

Kiiltomittarin siiviväli on nelisen senttiä. Se lentää aikuistalvehtijoiden tapaan kahtena sukupolvena, ensin suunnilleen toukuussa ja sitten syksyllä. Niitä näkee usein porrasvalojen lähellä seinäni kiinnittyneenä, helpoiten yö-

lä, mutta myös päiväsaikaan. Toukat syövät muun muassa paatsamaa ja tuomea.

Loimuyökkösiä oli täällä vain vähän, mutta ne saattavat olla paljon runsaampia. Laji on isohko yökköseksi, se lentää lehtimetsissä ja puistoissa. Toukan ravintokasveja ovat putket, esimerkiksi karhun- tai ukonputki. Talvehtivat aikuiset ovat paritelleita naaraita, jotka munivat vasta keväällä.

Toinen luolan yökköslaji oli liuskayökkönen. Ne lentävät öisin lehdissä ja muissa lehtimetsissä, syöden mettä ja hedelmien mehua. Ne imevät pikkunisäkkäiden raatojakin tilaisuuden tullen. Siiven muoto ja väritys matkivat kuollutta lehteä naamioitumistarkoituksessa.

Yksittäinen neitoperhonen oli suojahuoneen komea yllätys. Se näkyi jo kauas tummana katosta roikkuessaan. Neitoperhoset ovat maassamme lisääntyneet viime vuosina ja levinneet pohjoisemmaksi. Luolan perhonen tahtoo keväällä löy-

tää parittelukumppanin. Munista kuoriutuneet toukat kasvavat nokkosella koteloituakseen keskikesällä, syksyllä lentävä sukupolvi yrittää talvehtia. Neitoperhosen ravinto on samantapaista kuin liuskayökkösellä.

Onkaloaukokki on isohko hämähäkki. Se saalistaa verkoillaan luolan pikkuhuönteisiä. Marraskuussa ei näkynyt verkkoja. Hämähäkit olivat seinällä rauhassa tai roikkuivat katosta lyhyen langan varassa.

Kesällä onkaloaukokit valitsevat luolassa oleskelupaikkansa tarkkaan kosteuden, ilman virtauksen, valaistuksen ja lämpötilan mukaan, vaihtaan aina sopivampaan paikkaan tarpeen tullen. Marraskuussa ne olivat jotenkin hereillä vielä, osa väisti kuvaajaa hitain liikkein.

Viimeinen luolassa näkemäni huönteinen oli ilahduttavasti isokokoinen hyttynen. Suurin osa näistä imijöistä talvehtii munana ojan tai lammikon pohjalla, mutta kaikkia ei pakkaneen tapa. ■

Tykkipatteri

Uutelan kärjen tykkipatteri kuuluu meririntaman ulomaiseen linjaan. Linjan muut patterit ovat sotilasalueilla ja Harmajan luotsisaarella.

Betonipatteri on rakennettu 1. maailmansodan aikana, siis venäläisten johdolla. Tykkeinä on ollut neljä 152 mm:n 45 kaliiperin Canet-rannikkotykkiä. Patterille vie vanha mukulakivetty yhdystie. Kellaritiloista on rikottu teräspalkit, lattia ja seinätkin ovat vaurioituneet, mutta betonikatto on vielä kestänyt. Suojatiloja on kaksi, vain takimmaisista huoneista löytyi perhosia. Tilat eivät olleet vetoisia, mutta avoimesti yhteydessä ulos kyllä.

Ottaako keli kupoliin? Älä jurnota vaan tee kupoli!

Toissapäivänä satoi räntää ja eilen pakasti. Tänä tuiskuaa ja huomiseksi on luvassa vesisade, ylihuomiseksi lumimyräkki. Tällaista talvikelien kuurupiiloa on eletty marraskuusta lähtien. Tämä talvi ei ole vitkastelijoita varten: jos haluaa rakentaa lumilinnan, se on tehtävä heti kun lunta sataa... sillä jo huomenna kaikki lumi voi olla muisto vain.

Hotelli Kakslauttasessa voi ihailla revontulia lasi-iglussa köllien. Kuva: Hotelli Kakslauttanen.

Minä tein lasteni kanssa uudeksivuodeksi jäälyhtyjä. Vesi saatiin aatonaaton rapsakassa pakkassäässä pakastumaan ämpäreissä sopivasti ja virittelimme lyhtyihin kynttilät valmiiksi juhlaillan varten. Mutta kas, uudenvuodenaattona lyhdyt olivat jo sulaneet ja kynttilät nököttivät surkeina vesilätäköissä.

Nyt saappaat hus pois lätäköstä ja mieli kohti lumisia lakeuksia! Kyllä talvi vielä tulee. Ainakin sillä on tapana saapua joka vuosi ihan koko maahan. Onhan se jo käydyä kiepsautanut kylässä, eteläisintä Suomea myöten.

Iglun kyydissä Karibialle

Iglut ovat meille kaikille tuttuja ainakin Aku Ankan sivuilta. Alun perin iglut olivat inuiittien rakentamia kupolin mallisia talviasumuksia, joissa he asuivat esimerkiksi metsästysretkillään. Inuiitit vaelsivat vuoden mittaan seudulta toiselle, joten lumikodin väliaikaisuus ei meina haitannut.

Iglut ovat kiehtoneet myös muiden kuin inuiittien mieltä kautta aikain. Suomen Lappiin on rakennettu iglu poikineen, eivätkä niistä kaikki sulaa edes kesähelteellä: esimerkiksi Saariselälle, Rovaniemelle ja Leville on noussut lumisten lisäksi lasikattoisia iglujä.

Kupolimaisella iglulla on lupsakka mielikuva ja iglutuotemerkin avulla myydään yhtä sun

toista, kuten kylmälaitteita ja pakasteruokia. Aina ei näytä olevan niin väliä, onko tuotteella iglun ja kylmän kanssa mitään tekemistä: eräs Iglu-niminen yritys myy IT-palveluita ja toinen matkoja Karibialle!

Kuurakelin rakennusprojekti

Monilla nettisaiteilla opastetaan seikkaperäisesti, kuinka iglun voi valmistaa ja rakentamiseen myydään myös muotteja. Esimerkiksi fi.wikibooks.org/wiki/Erätaidot/Iglun_rakentaminen -sivustolla rakentamisen sanotaan olevan helppoa hommaa. Iglun valmistaa kuulemma parissa tunnissa – uskokoon ken haluaa!

fi.wikipedia.org/wiki/Iglu kertoo, että iglu rakennetaan tuulen kovaksi pakkaamasta lumesta, josta leikataan noin 60 cm leveitä, 120 cm pitkiä ja 20 cm korkeita harkkoja. Rakentaminen tapahtuu ulkokehältä edeten spiraalimaisesti ylös ja keskelle päin. Saumat tiivistetään irtolumella. Kupolin rakenteen lukitsee keskimäinen harkkokappale, johon puhkaistaan ilmanvaihtoaukko. Kupolissa voi olla ikkunana kirkas jäälohkare tai hylkeen-suolista pingoitettu kalvo.

Niin että siitä vain pakkaskelin tullen pihalle lunta pilkkomaan ja hylkeenkalvo-ikkunoita virittelemään!

Toivotan hyvää ja mielenkiintoista uutta vuotta ja lumisia pakkaskelejä! ■

IRMA KIERTÄÄ

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämistä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihaillemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

Nyt vaan odotellaan koko Suomeen rakennuskelejä. Kuva: Lehtikuva.

Kenen koti?

Kodit saattavat olla yli kaksi metriä korkeita. Suuressa kodissa voi lellä satojatuansia asukkaita. Asukkaat pitävät kodin sisälämpötilan sopivana eli 15–30-asteisena avaamalla ja sulkemalla kodin aukkoja tilanteen mukaan. Samalla tavalla huolehditaan kodin sopivasta kosteudesta.

Suuri koti voi olla asuttu jopa viidenkymmenen vuoden ajan, mutta tavallisesti koti hylätään viimeistään kymmenen vuoden käytön jälkeen. Asukkaat saattavat hylätä kodin levittäytyessään uusille alueille tai kun kodin ominaisuudet heikkenevät. Voi olla, että kodin ilmasto ei enää toimi. Kodin käytäväjärjestelmät ovat sellaisia, että ilma pääsee kiertämään kodissa omalla painollaan.

Sanat pesä on korvattu sanalla koti ja muurahaiset on korvattu sanalla asukas. Kyseessä on siis muurahaisen kotipesä. Nyt muurahaiset kuorsaavat keoissaan, mutta kevätaurinko herättää ne taas töihin ja tuulettamaan kotejaan.

Lähteet: harjureitti.fi/, sll.fi, yle.fi/uutiset/

alusvaate puun solukkoa GRANIITTI

HYI OL-KOON!
ITSE TEHTY?
KORISTEELLISIA

TÄÄLLÄ ON KOLME POIKASTA JÄ YKSI KUORIUTUMATON MUNA!

TAINA KOLK-KALA O.S.
SUOMI VIRO LÄÄKE

kampaus
SÄHKÖ-POSTI SOITIN
NIEMI-MAA LOPPU-VETO
JALKINE
KYN-TOA KO-JOOTTI
SAARI
MAA-ALA
AHLAPURO

EX-PANKKI
HANT-LANKA-REILTA
KOLÉH-MAINEN
VIK-KELÄT
NIEMI-MAA LOPPU-VETO
KORIH-MAINEN
KORISTEELLISIA
TIIVIS-TYKSIIN AUTO
AR-KOJA
AAL-TONEN
KOR-JAT-TAVIA
ÄKE

IRANIN RAHA
PAI-DOIS-SA
VAT-SASSA KOU-VOLAA
TAK-KEJA
HIR-VONEN

HÄT-HÄTÄÄ
HAT-TARA LAM-BERG VEDEN HAL-TIJA
USA:N OSA
LA DOLCE
OSTOS-PAIK-KA
-KIELI

VÄHÄI-NEN
STAI-LEJA

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Manninen

1	2	3							
8		4			1	2	3		
7	6	5			8		4		
					7	6	5		
1	2	3							
8		4			1	2	3		
7	6	5			8		4		
					7	6	5		

						9			
					8	1			
	6	3	4	5					
5	1			2					
			7			6	3		
			3	6	8	1			
		7	2						
		9							

		8							
		2							
4			9						
3	9	7							
	7				8				
5	8	6		1					
1		3						6	
		7	4						
	9			2					

1144 4100481 www.rakentaja.fi

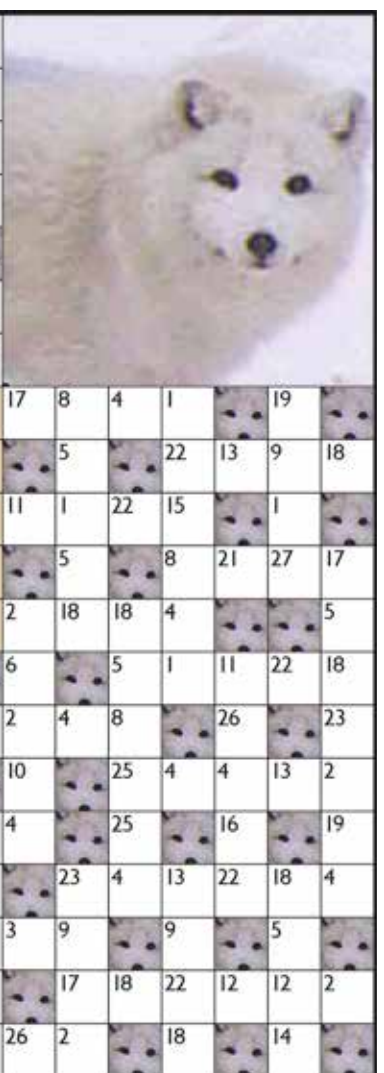
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27			

22	6	22			
16	7	2	26	4	16
24	2	16			

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

13 4 4 26 4 19 5 1 5

1	2	13	5	1	18	4		4		17	4	18	5		14								
4		2		2		1	4	26	13	2	23		17	15	2	20							
20	22	26	5	20		18		18		4	23	1	22		19								
5		7		5	18	22	3	4	14	18	4		12	26	4	1	17	8	4	1		19	
17	7	22	22	1		26		3		14		14	4		5		22	13	9	18			
	27		3		11	5	11	5	3		17	3	4	8	4	11	1	22	15		1		
17	21	21	17		26		26		22	17	26	4		6	3		5	8	21	27	17		
	3		18	14	5	18	22		17	14	14	1	18	4	13	2	2	18	18	4			5
19	9	18	22		5		16		23	5	1	11	5		22		6	5	1	11	22	18	
	21		3		25	14	5	3	2	17	5		15	2	3	3	2	4	8		26		23
21	17	23	9	18		8		2		2		22		7		10		25	4	4	13	2	
27		9		4	8	6	2	18	2	5		25	26	5	5	17	4		25		16		19
8	4	21	22	26		22		18	4	18	18	2		14	4		23	4	13	22	18	4	
4		7		10	5	26	6	4	17		26	2	2	24	22	3	3	9		9		5	
19	14	23	23	4		18		1	5	13	4	23		5		8		17	18	22	12	12	2
4		27		1		5	8	4	1		25	4	26	18	1	22	26	2		18		14	

Imatran osasto 34 täytti 90 vuotta

Pöytä oli pantu koreaksi Vuoksenniskan työväentalolla.

Teksti: Kari Lapatto
Kuvat: Jaakko Repo

Osasto 34 perustettiin Puutyöntekijöitten ammattiosaston kokouksessa 16.12.1924 jossa päätettiin osasto muuttaa rakennustyöntekijäin osastoksi ja liittyä samalla Rakennustyöntekijäin liittoon.

Imatran osaston toimintaan on vaikuttanut vahvasti vientirakenta-

minen Svetogorskissa (entinen Enso). Osaston toiminta vilkastui ja monipuolistui monella tavalla 1972 jälkeisellä ajalla. Rakentaminen Svetogorskissa kesti suomalaisten osalta lähes kaksikymmentä vuotta. Parhaimmillaan työkohteissa työskenteli lähes 1500 suomalaista.

Osaston nykyinen puheenjohtaja **Osmo Sivonen** oli aikoinaan töissä Svetogorskissa 16 vuotta, kuten monet muutkin osaston entiset ja nyky-

set aktiivit. Osaston jäsenmääräkin lisääntyi työkohteen ansiosta kolmasosalla yli tuhanteen jäseneseen.

Osaston toiminta on nyt vakiintunut perinteisiin tapoihin; kalakillpailut, risteilyt, pikkujoulut ynnä muut. Osaston jäsenmäärä on taantunut noin 700 jäseneseen.

Yleisosastoon ovat aiemmin liittyneet niin maanrakentajat, putkimiehet kuin muuraritkin.

Teatteria ja musiikkia

Juhlapäivää vietettiin 13.12. Vuoksenniskan työväentalolla. Juhla aloitettiin Imatran puhallinorkesterin upealla esityksellä.

Teatteriesityksenä nähtiin hauska kavalkaadi rakentamisen muut-

tumisesta yhdeksänkymmenen vuoden aikana. Esityksestä vastasivat **Sami Sivonen** ja **Sami Kettunen**, molemmat osaston aktiivien jälkikasvua.

Juhlissa huomioitiin ja kuitettiin osaston entisiä puheenjohtajia ja aktiiveja, joista paikalla olivat muun muassa **Teuvo Peltonen**, **Olli Jäppinen**, **Mauri Inkinen**, **Kalevi Korhonen**, **Leo Kettunen** ja **Jorma Rastas**. **Yrjö Ikävalko** oli estynyt saapumaan juhlatilaisuuteen.

Juhlan lopuksi puhallinorkesterin johdolla laulettiin Rakentajain marssi.

Osaston jäsenten juhliminen jatkui vielä illalla pikkujoulujen merkeissä Imatran kylpylässä. ■

Tie vaikuttajaksi on harvemmin kenellekään helppo

Elli-Ilona Mäkelä ja **Sami Tenhonen** kirjoittivat, kuinka vanhemman polven rakentajat laittavat kapuloita nuorten rattaisiin ja estävät heitä pääsemästä vaikuttamaan Rakennusliittoon. On tietysti valittavaa, jos jossakin ei nähdä nuorissa olevaa tulevaisuutta.

Tie vaikuttajaksi on pitkä ja aika usein kivinenkin, mutta parhaimmin sen selvittää, kun lähtee rohkeasti kulkemaan sitä tietä. Siihen tarvitaan tietysti aitoa ay-liikkeen paloa ja intoa tehdä edunvalvontaa. Vaaditaan itsensä laittamista likoon yhteisten asioiden vuoksi. Edunvalvonta on arkisesti sanottuna paskan lapioimista ja tähtihetkiä ei ole juurikaan odotettavissa.

Rakennusliitossa vallitsee demokratia. Henkilöt valitaan tehtäviin aina yhteisellä päätöksellä joko

äänestäen tai ilman äänestystä. Tätä tulosta on kunnioitettava. Jos ei tule valituksi ensimmäisellä kerralla, niin seuraavalla kerralla on ehkä jo karttunut kokemusta ja kannuksia, että tulee valituksi.

Kaikki vaikuttajaksi haluavat joutuvat käymään saman tien läpi. Se on harvemmin helppo tie kenellekään. Pettymyksiä tulee, montakin kertaa, hävityistä vaaleista tai kapuloista ei kannata välittää. Niiden kautta vain vahvistuu ja saa voimia kulkea edunvalvonnan tietä. Kun tarpeeksi kauan tarpoo ja uskoo itseensä, niin jonain päivänä tulee myös onnistumisia. ■

Johanna Elonen
Helsingin maalarit
puheenjohtaja

Nuorilla mahdollisuus vaikuttaa

Viime Rakentajassa oli juttu ay-jyriä haluttomuudesta päästää nuoria vaikuttamaan. Itse en ole kokenut koskaan vastaavaa, pikemminkin päinvastoin. Oma ay-urani alkoi eläköitymässä olevan työkaverini houkuttelemana. Kahden varajäsenvuoden jälkeen minulle käytännössä ilmoitettiin, että olen osastoni varsinainen jäsen.

Olen päässyt jokaiseen tehtävään, johon olen halunnut. On vain tarvinnut avata suunsa itse. Googlen hakukonetta en ole ”urallani” tarvinnut. Minua on jopa vanhempien aktiivien toimesta houkuteltu mukaan erinäisiin vastuutehtäviin.

Edustamani osaston hallituksessa on noin puolet niin sanottuja vanhoja ja puolet nuoria jäseniä. Edellisessä syyskokouksessa valittiin nuoria jäseniä muun muassa aluejärjestön edustajakokoukseen, varsinaiseksi ja varajäseneksi osaston hal-

litukseen sekä edustajiksi maakokoukseen.

Ensimmäistä kertaa ay-historiani aikana osaston sisällä on syntynyt erimielisyyttä. Sekin liittyy liittokokouksen ehdokasaseteluun, joka ei jostain syystä liiton henkilökuntaa ole miellyttänyt. Jos edustamani osaston liittokokousehdokkaista 50 prosenttia edustaa vanhoja jäseniä ja 50 prosenttia nuoria, niin herää kysymys, onko nuoria syrjitty? Ei ole!

Jokaisen jäsenen, niin nuoren kuin vanhan, mielipide on tärkeä, se vaan täytyy rohkeasti tuoda esiin välittämättä siitä, onko kuulija elänyt 1970- tai vaikka 1940-luvulla. ■

Ville Lamberg, 31v.
RL os.52 Jyväskylän maalarit ja mattomiehet ry:n mattovastaava, varapuheenjohtaja, Keski-Suomen aluejärjestön hallituksen varsinainen jäsen.

KOKO PERHEEN HIIHTOLOMA KILJAVALLA 16.-20.2. JA 23.-27.2.

Ohjelmassa mm;

- * Pakkasukon ulkopelit
- * Temppurata
- * Askartelua

Ja paljon muuta
kivaa koko
perheelle!

Täysihoito sisältää ohjattua toimintaa, ohjelman mukaiset ruokailut ja majoituksen 2hh.

Kurssimaksu 5 pv
*SAK:n liittojen jäsen 132 €
* perheenjäsen 235 €
* lapset 4-13 v. 117,50 €
* ei jäsen 374 €

Ilmoittautumiset 30.1.
kurssit@kio.fi
09 276 251
www.kio.fi

KILJAVAN OPISTO

Kotorannantie 49, 05250 KILJAVA (Nurmijärvi)

Kouluttautumalla

VERKOSTOITUMISTA VARMUUTTA VOIMAA

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN JATKOKOULUTUS, Kirkkonummi Siikaranta

Luottamusmiesten jatkokurssi osa 1	9.– 11.2.
Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi osa 1	9.– 13.2.
Luottamusmiesten jatkokurssi osa 2	9.– 11.3.
Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi osa 2	9.– 13.3.

**Ilmoittaudu
viimeistään
19.1.**

**Ilmoittaudu
viimeistään
6.2.**

28.2.-1.3. OSASTOTOIMINNAN KEHITTÄMISPÄIVÄT, Kirkkonummi, Siikaranta
- yhteistyötä, viestintää, toimintaa

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PERUSKOULUTUS, Kirkkonummi Siikaranta

**Ilmoittaudu
viimeistään
9.3.**

Yhteismieskurssi	2.– 3.3.
Luottamusmiesten peruskurssi osa 1	2.– 4.3.
Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi osa 1	2.– 4.3.
Luottamusmiesten peruskurssi osa 2	23.– 24.3.
Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi osa 2	23.– 24.3.

Toimita kurssihakemuksesi viimeistään 3 viikkoa ennen koulutus@rakennusliitto.fi tai Rakennusliitto/ kurssisihteeri, PL 307, 00531 Helsinki. Pyydäthän työnantajaltasi allekirjoituksen lisäksi merkinnät niihin kurssihakemuksen kohtiin, jotka käsittelevät ansionmenetystä ja opintovapaata. Kaksiosaisten kurssien eri osille riittää yksi hakemus, merkitse siihen kurssien ajankohdat.

Lisätietoja:

koulutus@rakennusliitto.fi

Juhani Lohikoski puh. 050 366 1171

Sissi Kähkönen puh. 020 774 3076

TYK kuntoutus

Rakennusliiton jäsenten valtakunnallinen TYK-kuntoutus

Kuntoutus koskee maalareita, muurareita, rakennustyöntekijöitä, kirvesmiehiä, raudoittajia, rakennussiivoojia, vesieristäjiä ja LVI-asentajia. Kuntoutukseen voi hakeutua, mikäli olet vakituksessa tai määräaikaisessa työsuhteessa (myös lomautetut voivat hakea).

TYK-kuntoutus on tarkoitettu henkilöille, joiden työkyky on olennaisesti heikentynyt. TYK-kuntoutuksen tavoitteena on ensisijaisesti mahdollistaa se, että kuntoutuja jatkaa työssään.

Mikäli olet halukas panostamaan oman työkykysi ylläpitoon ja olet valmis sitoutumaan noin kahden vuoden mittaiseen kuntoutusprosessiin – tule mukaan.

Ota yhteyttä työterveydenhuoltoon. Kurssi on osallistujille maksuton ja Kela maksaa kuntoutusjakson ajalta kriteeriensä mukaisesti kuntoutusrahaa.

Kurssin 54762 ajankohdat:

Selvitysjakso osa I	13. - 24.4.2015
II - valmennusjakso	12. - 16.10.2015
II - valmennusjakso	7. - 11.3.2016
Päätösjakso	29.8. - 7.9.2016

Lomakkeet saat työterveyshuollosta, Kelan toimistosta tai nettisivuilta www.kela.fi. Toimita hakemus 9.2.2015 mennessä osoitteeseen: Härmämedi Oy, tth Tanja Saukko, Vaasantie 22, 62375 Ylihärmä.

Lisätietoja TYK- kuntoutuksesta antaa:

Kuntoutuksen ja työhyvinvoinnin asiantuntija: Sami Sarsama
puh. 040- 505 7468
sami.sarsama@harmankuntokeskus.fi

HÄRMÄN KUNTOKESKUS
www.harmankuntokeskus.fi

City-houkka muistelee.

Sinikka Klemetilä: **Aiju – Aiju von Schöneman muistelee.**
Turkuseura – Åbosamfundet.

Jyri Vasamaa

Turun katukuvassa on kaksi ihmistä, jotka erottuvat massasta kauas. **Michael Monroe** sekä **Aiju von Schöneman**. Aiju kuvailee itseään houkaksi, tai city-houkaksi, joka on hänen mukaansa kylähullun kaupunkilainen vastine. Sotkamosta kotoisin oleva, Turkuun juurtunut Aiju tunnetaan erityisesti palokittuna matkailumamsellina, jonka punainen nuttura nähtiin tuomiokirkossa, linnassa, Luostarinmäellä ja kaupungissa vetämässä historiallisia kierroksia. Hän käyttää 1700-luvun mallisia asuja, joihin kuuluu paljon mustaa, punaista, kullankimallusta, pitkiä hihoja ja hameita, röyhelöitä, huiveja, viittoja, koruja ja tyylikkäitä hattuja. Kotinsa eteisessä hän säilyttää ruumisarkkua valmiina viimeiselle matkalle.

Sinikka Klemetilä on nyt kirjoittanut kirjan, jossa tämä Lady Turku muistelee elettyä elämää. Kirja kertoo Sotkamossa eletystä lapsuudesta, railakkaasta opiskelijaelämästä Helsingissä, väkivaltaisesta avioliitosta sekä siitä, miten hänestä tuli armoitettu historiantietäjä ja opas, joka lumoo kuulijansa.

Samoin kuin uutisissa, varastaa paha tässäkin show'n. Kymmenen vuoden avioliittohelvetti sadistisen **Armo Hormian** kanssa on todella hurjaa luettavaa. Kotioloissa Hormia oli täysin erilainen, mitä hän oli julkisuudessa. Armo Hormia oli Suomen ensimmäinen julkispsykiatri. Hänellä oli MTV:llä oma ohjelmasarja *Tapaamme psykiatrin*, jossa hän käsitteli erilaisia mielen-terveyden aiheita. Sitä ennen hän oli pitänyt palstaa Anna-lehdessä. Hän oli kirjoittanut myös kirjat *Tunne itsesi* ja *Älä pelkää*.

Hormia oli paljon muutakin kuin julkispsykiatri. Hän oli Turun vanhimpien sairaalan ylilääkäri ja dosentti Turun yliopistossa. Kotioloissa Hormia raahasi vaimoaan kylpyammeeseen ja päästi kuumaa vettä päälle, potki vaimoan, löi leukaaluun sijoiltaan ja hakkasi hampaita irti. Lääkärit yrittivät turhaan taivutella Aijua tekemään poliisille ilmoitusta pahoinpitelyistä. Ennen eroa hän laski lähteneensä viimeisen avioliittovuoden aikana 150 kertaa lasten kanssa yön selkään.

Miinuksia kirjalle voisi antaa siitä, että Sinikka Klemetilä on laitta-

nut välillä liiankin suoraan kirjaan sen, mitä Aiju on hänelle kertonut. Väittäisin, että ei-turkulainen on välillä ihan pihalla siitä, mitä tekstissä tarkoitetaan. Onneksi tällaisia kohtia ei kuitenkaan ole paljon. Aijun elämä on ollut hyvin tapahtumarikas. Hän on ennakkoluuloton kulttuuripersoonaa. Nykyäänkin häneen voi törmätä hyvin erikoisissa tapahtumissa. Itse muistan nähneeni hänet kerran yleisön joukossa jossain **M.A. Nummisen** underground-tapahtumassa, jossa Numminen soitti puhelinluetteloa ja lauloi suoraan sukupuolioppaasta, mitä nuoren aviomiehen on syytä muistaa.

Aiju von Schöneman on saanut Turun WTC-aukiolle oman Turun tähti-laatan. Myös Michael Monroe on saanut aukiolle oman laattansa, ja on sanonut olevansa ylpeä siitä, koska Amerikassa sellaisen tähden voi ostaa, mutta Turussa se pitää ansaita. Kirjan lopuksi Aiju kertoo, mikä on hänen elämänsä ihanin asia. ”Se on se, että olen saanut olla tällainen hassu kuin olen, minut on hyväksytty. Olen saanut toteuttaa intohimoaani, elää keskellä historiaa ja välittää sitä ihmisille.”

Kiitämme: Aikoinaan Manalan kuningattarenakin tunnettu Aiju on muistelmansa ansainnut.

Moitimme: Aijun kommentit on kirjoitettu välillä liiankin suoraan puhekielestä, mikä häiritsee muutamassa paikassa lukemista.

Siirrettävä raudoittamo
RautaJussi

Katso video: www.youtube.com
Nyt uusi city -malli! Kysy lisää 0400 645 475 Jussi

Stadin revityin laku?

Musta Barbaari & Tomi Takamaa; **Salil eka, salil vika** 2014. Otava.

Teksti: Maija Ulmanen

Kirjan ensimmäinen lause; "Mustalta Barbaarilta kysellään jatkuvasti treenausvinkkejä", ei sinällään aiheuta lukijassa ihmetystä. Onhan nuori sälli perin tiukassa kunnossa, eikä ihmekään, jos on salil eka, salil vika.

Kirja alkaa Mustan Barbaarin, oikealta nimeltään James Arthur Emmanuel Nikanderin elämäkerralla. Kirja kertoo tarinan siitä, kuinka turkulaissyntyisestä tansaniaalaisäidin pikku riiviöstä tuli Musta Barbaari – räppäri ja bodari. Prologi on varsin helpoluista ja hauskaa luettavaa. Kirjaa kirjoitettaessa on selkeästi mietitty lukijakuntaa ja eihän se väärin ole.

Reilun kolmenkymmenen sivun jälkeen päästään itse asiaan – treeniohjeisiin ja -liikkeisiin. Itse en saanut kauheasti mitään uutta vinkkiä

sivuilta. Kirja käy läpi kaikki vapaapainoliikkeet. Varsinkin tällaista vapailla painoilla painis-keleä puntilakavijää tämä linjanveto miellytti. Onhan leuanveto esimerkiksi punttisalin kuningatsoikeusliike!

Kirjassa kerrotaan myös tyypillisemmät treenaamisen sudenkuopat ja niiden vaikutukset ihmiskehoon. Suosittelen kirjaa ihmiselle, joka on aloittamassa kunto- ja treenaamista ja tarvitsee perustietoa ruuan ja fyysisen rasituksen yhteisvaikutuksesta omaan temppeliimme. Mikään treenaamisen raamattu kirja ei ole, vaan se on suunnattu enemmänkin isoille massoille.

Kiitämme: Miellyttävät kuvat ja mielenkiintoinen prologi.
Moitimme: Pintaraapaisu massoille.

Rauhoitu kirjan pariin helmikuussa

minkäänlaisia kotitöitä tai korjaus-hommia.

Lukurauhan päivän tavoitteena on, että kirjaa luetaan tai kuunnellaan kaikessa rauhassa – luetaan ääneen lapselle tai vanhukselle, koonnutaan lukupiiriin tai vetäydytään omaan nojatuoliin.

Rakentaja-lehti suosittaa, että meluisammassa ympäristössä vedetään Peltorit korville, jottei lukurauha rikkoonnu vahingossakaan.

Lukurauhan päivän säännöt:

- 1§ Lukurauha koskee kaikenlaisia kirjoja ja kaikkia lukupaikkoja.
- 2§ Yhdessä lukeminen on sallittu.
- 3§ Yksin lukeminen on sallittu.
- 4§ Toisille lukeminen on sallittu.
- 5§ Toisen lukurauhan häiritseminen on kielletty.
- 6§ Oman lukurauhan häiritseminen toissijaisilla toiminnoilla on ankarasti kielletty.

Tänä vuonna vietetään Kirjan vuotta. Sen kunniaksi Suomen kirjasaatiö kutsuu suomalaisia rauhoittamaan kirjan pariin sunnuntai- na 8. helmikuuta. Tarkoitus on rauhoittaa koko päivä kirjojen lukemiseksi, mistä saa mainion syyn olla tekemättä yhtään mitään, varsinkaan

RATKAISUT

4	1	2	3	8	9	5	7	6	8	2	1	6	7	3	9	5	4	2	9	8	4	7	5	1	6	3
5	8	9	4	7	6	1	2	3	7	4	5	9	2	8	1	3	6	7	1	5	2	6	3	4	9	8
3	7	6	5	1	2	8	9	4	9	6	3	4	1	5	7	2	8	4	6	3	1	9	8	5	7	2
9	4	8	1	2	3	7	6	5	5	1	6	8	3	2	4	7	9	8	3	1	9	5	7	6	2	4
6	5	7	8	9	4	3	1	2	3	7	4	5	6	9	2	8	1	6	4	7	3	1	2	8	5	9
1	2	3	7	6	5	4	8	9	2	9	8	7	4	1	5	6	3	9	5	2	8	4	6	3	1	7
8	9	4	6	5	1	2	3	7	4	5	2	3	9	6	8	1	7	1	2	4	5	3	9	7	8	6
7	6	5	2	3	8	9	4	1	1	3	7	2	8	4	6	9	5	5	8	6	7	2	4	9	3	1
2	3	1	9	4	7	6	5	8	6	8	9	1	5	7	3	4	2	3	7	9	6	8	1	2	4	5

I	N	H	O		S	K	O	P														U	H	M	A		
H	I	U	S	L	A	I	T	E															P	I	A	N	
O	L	U	T		A	V	U	T															P	I	A	T	
K	A	L	A		R	I	S	U															A	H	T	I	
A		E	M	A	I	L		N																T	B		
S	O	T	A		M	A	K	I																K	O	R	I
	B		T		A	J	A	A																O	H	I	O
K	O	K	O	N	A	I	S	T	A	R	P	E	E	T									P	I	P	O	
R	E	I	N	O					T	P	I	E	T		A	L	U	S	E	T							
I	R		P	R	E	E	R	I	A	S	U	S	I										S		T		
M	A	I	S	S		H	E	L	L	Ä	T		V	A	P	I	T	I									
	U				A	T	E	E	N	A		N	A	P	A		A	Y									
K	R	E	E	T	A		L	A	T	U		S	E	L	V	I	T	Y	S								
A	A	R	I		R	E	M	U		T	U	K	I		I	M	O	L	A								
J	U	O	N	T	I		E	L	O	T		U	L	S	T	E	R	I	T								
O	S	S	I		T	O	T		I	R	T	I		A	N	I	T	A									

N	I	L	A	O	B	H	M	Ä	Z			E	B	E													
G	F	V	U	W	C	S	T	J	X			C	H	I	R	A	C										
Y	E	K	D	P	R	Ö																					
															V	A	A	R	A	J	O	N	O				
N	I	V	O	N	T	A		A	S	A	T	O		U													
A	I	I		N	A	R	V	I	K		S	W	I	X													
X	E	R	O	X		T		T	A	K	N	E		J													
O	H		O	T	E	L	A	U	T		F	R	A	N	S	M	A	N		J							
S	H	E	E	N		R		L		U		U	A		O		E	V	Ä	T							
Ö	L		G	O	G	O	L		S	L	A	M		A	G	N	E	W		N							
S	Y	S		R		R		E	S	R	A		B		L	O		M	Y	Ö	S						
L		T	U	O	T	E		S	U	N	T	A	V	I	I	T	T	A		O							
J	Ä	T	E		O	C		K	O	N	G	O		E		B		O	N	G	E	T					
Y	L		P	U	O	L	I	S	O		W	I	L	L	I	A	M		R	K							
Y	S	K	Ä	T		M		I		I		E	H		Z		P	A	A	V	I						
Ö	Ä		A	M	B	I	T	I	O		P	R	O	O	S	A		P	C	J							
M	A	Y	E	R		E		T	A	T	T	I	U		A		K	A	V	E	T	A					
A	H		Z	O	R	B	A	S		R	I	D	E	L	L	Ä		Ä		O							
J	U	K	K	A		T		N	O	V	A	K		O	M		S	T	E	F	F	I					
A	Ö	N		O	M	A	N		P	A	R	T	N	E	R	I		T		U							

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi
tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

TAPAHTUMAT

Hämeenlinnan rakentajaveteraanit

Tammikuun kokous ke 21.1. klo 13, Birger Jarlinkatu 12 A, Hämeenlinna. Asialistalla puheenjohtajan valinta. Tervetuloa!

Kirveskerho 55

Vuosikokous ti 10.2. klo 11, Purpurinpolku 7-9, Kannelmäki, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat.
Teatteriretki ke 19.3. klo 13 Helsingin Kaupunginteatterin esitykseen Ladykillers-Sarjamurhaajat. Ilmoittautumiset viimeistään la 22.2., Nurminen p. 040 542 5232. AVEC mukaan.

Juttutuvan kokoontumiset 2015, joka kuukauden toinen tiistai klo 11, Purpurinpolku 7-9, Kannelmäki, Helsinki. Seuraavasti: 10.3., 14.4., 12.5., 8.9., 13.10., 10.11. Tervetuloa keskustelemaan ajan-kohtaisista asioista!

Os. 003, Helsinki

Veteraanitapaamiset jatkuvat. Tilaisuudet alkavat klo 11 maanantaisin: 2.2., 2.3., 13.4. ja 4.5., Uudenmaan aluetoimisto, Siltasaarenkatu 4, katutaso, Helsinki. Tule mukaan päättämään tapaamisten aiheista, kevään matkasta sekä tapaamaan tuttuja rakentajaveteraaneja. Kahvi- ja pullatarjoilu. Vetäjänä Aarre Hana p. 044 273 7615. Tervetuloa!

Os. 014, Turun maalarit

Maalarien ja lattianpäällystäjien saunailta pe 23.1. klo 16.30, Turun aluetoimiston tilat, Uudenmaankatu 6 a, Turku. Tule keskustelemaan tulevasta tes-asioista. Tarjolla kahvia ja pikkupurtavaa. Lisätietoja Seppo Suoranta p. 0400 535 048. Hallitus

Os. 039, Helsingin matto- ja parkettimiehet

Kuukausikokous ti 3.2. klo 16, ammattiosastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 4.2. klo 19, osaston toimisto, Vapaudentie 32-

34, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 042, Hyvinkää

Hallituksen kokous ke 11.2. klo 18, Hyvinkään Järjestöalo. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 051, Jyväskylä

Talvipäivät 21.-23.3., Tahko. Varattu rajoitettu määrä paikkoja osaston jäsenille. Lisätietoja ja sitovat ilmoittautumiset viimeistään ti 27.1., taloudenhoitaja Leena Lehtinen p. 040 760 5518. Hallitus

Os. 056, Salo

Teatterimatka la 11.4. Tampereelle. Katsomaan teatteri Palatsin Badding -musikaali Paratiisi esitystä, joka alkaa klo 14. Lähtö Salosta klo 10.30, entisen Euromarketin parkkipaikalta, Hämeentie 35. Paluu noin 19.30. Lippuja varattu 30 kpl. Puoliso/ystävä mukaan. Matkan hinta 40 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään su 8.3., Ari p. 041 444 2077. Maksu osaston tilille FI49 5410 6440 0115 00. Tervetuloa! Hallitus

Os. 059, Oulu

Talvipäivät 21.-23.3., Tahko. Lähde talvipäiville mukaan. Omavastuu aikuisilta 30 €/hlö ja lapsilta 15 €/hlö. Matkalle voi lähteä omalla autolla. Linja-autokyyti järjestetään, jos ilmoittautuneita on tarpeeksi. Ilmoittautumiset viimeistään ti 27.1. klo 17-21, Titta p. 040 547 9463 ja osallistumismaksu tilille FI 195741 3620 3314 36. Hallitus

Os. 060, Kouvola

Toimihenkilöt 2015. Puheenjohtaja Mika Nikkanen p. 040 849 9499, sihteeri Raimo Markkanen p. 040 741 9051, taloudenhoitaja Markku Voimanen p. 0400 449 666, ranta-paikanhoitaja Sami Holopainen p. 040 773 5390.

Veteraanikerho kokoontuu joka kuukauden kolmas tiistai klo 9, osaston toimisto, Kalevankatu 4 A 8, 45100 Kouvola. Ei kesä-, heinä ja elokuussa. Osaston veteraanit tervetuloa toimintaan mukaan! Osaston kotisivuilla lisää tietoa

Ammattiosastojen kevätkokoukset

Viimeistään maaliskuun viimeisenä päivänä pidettävässä osaston kevätkokouksessa:

- käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta;
- käsitellään toiminnantarkastajan lausunto;
- päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä;
- päätetään mahdollisista muista esille tulevista asioista.

tapahtumista www.rakennusliitto-osasto60.fi. Hallitus

Os. 061, Veteli

Viisi ilmaista uintikertaa. Osasto tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden viiteen ilmaiseen uintikertaan Vetelin uimahallilla 31.5. asti. Todistaaksesi jäsenyytesi, varaudu esittämään jäsenkorttisi uimahallin kassalla. Hallitus

Os. 101, Porin maalarit ja mattomiehet

Kuukausikokous ti 20.1. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 295, Jokilaakso

Talvipäivät 21.-23.3., Tahko. Majoitus kahden hengen huoneissa. Kuljetus sovitaan myöhemmin erikseen. Omavastuu 15 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään su 25.1. p. 044 545 7734. Hallitus

Os. 311, Siilinjärvi

Talvipäivät 21.-23.3., Tahko. Omavastuu 50 €/hlö. Paikkoja rajoitetusti. Ilmoittautumiset viimeistään su 25.1., Viljo Rissanen p. 040 589 2390. Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Kuukausikokous ma 9.2. klo 18, Matinkylän Pirtti, Keskiväivänkuja 4, Espoo. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 354, Sodankylä

Virkistysretki 13.-15.2. Rukalle. Lähtö pe 13.2. klo 14 linja-autoasemalta. Varattu 20 paikkaa. Ilmoittautumiset viimeistään la 17.1. klo 12 mennessä p. 0400 193 881. Hallitus

Os. 390, Helsinki putkimiehet ja -asentajat

Nuuskakerho kokoukset kevätkaudella parillisen viikon torstaina klo 11, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Seuraavasti: 22.1., 5.2., 19.2., 5.3., 19.3., 16.4. paitsi 27.5. se on keskiviikkona.
Kevätkokous ti 24.2. klo 16, osaston toimitila, Viides linja 3, Helsingin-

ki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Ajan-kohtaisista asioista kertomassa toimitsija Niko Räsänen. Pullakahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 495, Uurainen

Kevätkokous su 8.2. klo 12, Parman ruokala, Kangashäkki. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 601, Helsingin muurarit

Muurarien talvipäivät 7.-8.3. kuntoutuskeskus Apila, Reumantie 6, Kangasala. Kuljetus järjestetty. Ilmoittautumiset viimeistään pe 13.2., Tapio Knuutila p. 0400 473 246. Tervetuloa! Hallitus

Os. 603, Turun muurarit

Lattianpäällystäjien, laatoittajien, matto- ja parkettimiesten kokoontuminen pe 23.1. klo 16.30, Turun aluetoimiston tilat, Uudenmaankatu 6 a, Turku. Käsitellään ajankohtaisia asioita. Pikkupurtavaa ja sauna.
Muurarien talvipäivät 7.-8.3., Kuntoutuskeskus Apila, Reumatie 6, Kangasala. Ilmoittautumiset kuljetuksen ja majoituksen järjestämiseksi viimeistään pe 13.2., Timo p. 0500 631 351. Hallitus

ONNEA

80 vuotta

Nevalainen Kauko 4.2., Kontiolahti. Os. 027, Joensuu

60 vuotta

Qvick Mauri Juhani 17.1., Espoo. Os. 349, Matinkylä

KUOLLEITA

Nyman Tauno Hemming
Osastomme pitkäaikainen jäsen Tauno Hemming Nyman kuoli 1.1.2015. Hän oli syntynyt 22.1.1926 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.2.1959. Muistoa kunnioittaen Os. 059, Oulu

Rimpiläinen Eero
Osastomme pitkäaikainen jäsen Eero Rimpiläinen kuoli 14.12.2014. Hän oli syntynyt 20.4.1950 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.2.1981. Muistoa kunnioittaen Os. 066, Lahti

Westerholm Leif Björn
Osastomme pitkäaikainen jäsen Leif Björn Westerholm kuoli 9.10.2014. Hän oli syntynyt 25.5.1938 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.10.1960. Muistoa kunnioittaen Os. 615, Lohjan muurarit

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT
Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/palkat-ja-tes/liiton-julistamat-saarrot/>

VOIMASSAOLEVAT:

- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- ”Artexx” Steplewski Artur
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- DED Kompanii Oü
- Dedas Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Ehiter Arendus Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Ou
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU ”PM-BUD”
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü

- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Harald Power
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmholt Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone ”Suvireta”
- Kalma Ehitus
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Link Star Grupp Oü
- Marsalis-Ehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Ou
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. z.o.o.
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Rimatex Oy
- Roiha Oy
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- Sia Intertech
- Siivous-Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- T-Tarvike Oy
- Triaad Grupp Oü
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vahotek Oy
- Vartix
- Ventago Oü
- Vimeco Oy
- Windrox Grupp AS
- VR Track Oy

TAPAHTUMIA

ASFALTTI- JA VEDENERISTYSALAN KOULUTUSRISTEILY Uudenmaan alue

Aika: 6.–7.3.
Paikka: Tallinkin m/s Baltic Queen, 22 tunnin risteily Tallinaan.

Rakennusliitto järjestää koulutusristeilyn asfaltti- ja vedeneristysalojen työntekijöille. Tilaisuudessa käydään läpi vedeneristysalan urakkahinnoittelua, asfalttialan tuotantopalkkiojärjestelmää, ajankohtaisia asioita ja muita esille tulevia asioita. Ilmoittautumisen yhteydessä voit esittää toiveita käsiteltäviksi asioiksi.

Hinta: Omavastuu liiton jäsenille 20 €/hlö. Paikkoja rajoitetusti!

Alustava ohjelma:

Perjantaina 6.3.	klo 17.30	Kokoonnutaan Länsiterminaaliin.
	klo 18.30	Laiva Lähtee.
	klo 20.30	Koulutus alkaa laivan kokoustiloissa. Buffet-illallinen
Lauantai 7.3.	klo 7.00	Aamiainen
	klo 14.15	Mahdollisuus käydä maissa Tallinnassa. Buffet-lounas
	klo 16.00	Saapuminen Helsinkiin.

Tarkempi ohjelma lähetetään osallistujille.

Tiedustelut ja sitovat ilmoittautumiset viimeistään pe 6.2.,
Lauri Haikola p. 0400 869 638.

Lähde mukaan poimimaan tietoa ja tutustumaan alojen työntekijöihin!

KOULUTUSTA

KOULUTUSTAPAHTUMAT KIRVESMIEHILLE, PUTKI- JA ILMASTOINTIASENTAJILLE KUOPIOSSA

Kirvesmiesten atk-pohjainen urakanhallintakoulutus

Aika: la 31.1. klo 9–16
Paikka: Kuopion aluetoimiston koulutustilat, Kirkkokatu 1, Kuopio

Putkiasentajien atk-pohjainen urakanlaskentakoulutus

Aika: la 14.2. klo 9–16
Paikka: Kuopion aluetoimiston koulutustilat, Kirkkokatu 1, Kuopio

Ilmastointiasentajien atk-pohjainen urakanlaskentakoulutus

Aika: su 15.2. klo 9–16
Paikka: Kuopion aluetoimiston koulutustilat, Kirkkokatu 1, Kuopio

Kouluttajina tilaisuuksissa toimivat toiminta-alueen päällikkö Marko Niskanen (kirvesmiehet) ja sopimusalavastaava Kimmo Palonen (putki- ja ilmastointiasentajat).

Tapahtumissa tarjotaan ruoka.

Ilmoittautumiset: kirvesmiesten koulutukseen viimeistään to 29.1. sekä putki- ja ilmastointiasentajien koulutuksiin viimeistään to 12.2., p. 020 690 247 tai itainenkoulutus@rakennusliitto.fi.

Rakennusliiton Itä-Suomen toiminta-alue

LOMIA

HYVINVOINTILOMIEN LAPSIPERHEIDEN LOMAJAKSOT 2015

Lomakeskus Huhmari
83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla, Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen.

Joululoma
22.–7.12.2015 11.9.2015 100 €/aikuinen/alle 16-vuotiaat maksutta

Salosaaren lomakylä
Halkoniementie 88, 17200 Vääksy, p. 044 076 6961
www.salonsaari.com

Salosaaren Lomakylä sijaitsee Asikkalan kunnassa Päijänteen rannalla. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen.

Vekaraviikko **Hakuaika päättyy** **Ostavastuu**
29.6.–4.7.2015 20.3.2015 100 €/aikuinen/alle 16-vuotiaat maksutta

Urheiluoipisto Kisakeskus
Kullaanniemi 220, 10420 Pohjankuru
www.kisakeskus.fi

Kisakeskus on luonnonläheistä liikuntaa monipuolisesti tarjoava urheiluoipisto Länsi-Uudellamaalla, Raaseporin kaupungissa, Pohjan alueella. Kisakeskus sijaitsee kauniin luonnon keskellä, Kullaanjärven rannalla. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen.

Liikuntaviikko **Hakuaika päättyy** **Ostavastuu**
27.7.–1.8.2015 30.4.2015 100 €/aikuinen/alle 16-vuotiaat maksutta

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Täytä hakemus huolella, puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Huom! Myös lasten henkilötunnus on oltava hakemuksessa täydellisesti. Sähköisen lomahakemuksen voit täyttää myös Hyvinvointilomien kotisivujen kautta www.hyvinvointilomat.fi

Matkakuluista ja mahdollisten retkien kustannuksista lomalaiset vastaavat itse.

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:
Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMIEN TYÖTTÖMIEN PUHTIA ARKEEN -LOMAJAKSOT 2015

Lomakeskus Huhmari
83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla, Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen. Matkakuluista ja mahdollisten retkien kustannuksista lomalaiset vastaavat itse.

Lomajakso **Hakuaika päättyy** **Ostavastuu aikuiselta**
4.–9.5.2015 30.1.2015 50 €/hlö
5.–10.10.2015 12.6.2015 50 €/hlö
2.–7.11.2015 24.7.2015 50 €/hlö

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Täytä hakemus huolella, puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Sähköisen lomahakemuksen voit täyttää myös Hyvinvointilomien kotisivujen kautta www.hyvinvointilomat.fi

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:
Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMIEN ELÄKELÄISTEN LOMAJAKSOT 2015

Lomakeskus Huhmari
83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla, Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen.

Lomajakso **Hakuaika päättyy** **Ostavastuu/hlö**
13.–18.4.2015 Täydellä sydämellä 31.3.2015 100 €
14.–19.9.2015 Oloneuvokset lomalla 5.6.2015 100 €
7.–12.12.2015 Tanssien hyvälle mielelle 31.8.2015 100 €

Lomakoti Lomapirtti
Uistinkuja 6, 76100 Pieksämäki, p. 040 731 9062
www.lomapirtti.fi

Lomapirtti sijaitsee Pieksämäen kaupungissa. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen. Lomalaisilta edellytetään omatoimista selviytymistä ruokailusta, peseytymisestä, pukeutumisesta ja lääkkeiden ottamisesta.

Virkistysviikko **Hakuaika päättyy** **Ostavastuu/hlö**
1.–6.6.2015 27.2.2015 90 €

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Täytä hakemus huolella, puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Merkitse hakukaavakkeeseen seikat, jotka toivot huomioitavan lomakohteessa (pyörätuoli, rollaattori jne.).

Sähköisen lomahakemuksen voit täyttää myös Hyvinvointilomien kotisivujen kautta www.hyvinvointilomat.fi

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:
Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

LIITON VETERAANILOMAT 2015

Rakennusliitto järjestää kolme (3) viikon kestoista veteraanilomaa vuosittain. Lomat on kiintiöity alueittain ja ne järjestetään Härmän Kylpylässä ja Hotelli Siikarannassa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Hakukaavakkeen saat aluetoimistosta, lomavastaavalta p. 020 774 3012 tai liiton nettisivuilta.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Palautus osoitteella:
Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

Härmän Kylpylä 6.–12.4.2015

Lomalle voivat hakea Keski-Suomen, Hämeen, Itä-Suomen, Pohjanmaan, Kainuun, Lapin ja Oulun alueen veteraanijäsenet. Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 320 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse. **Hakuaika päättyy 28.2.2015.**

Hotelli Siikaranta 25.–31.5.2015

Lomalle voivat hakea Uudenmaan, Keski-Suomen, Hämeen, Itä-Suomen, Kymen, Satakunnan ja Turun alueen veteraanijäsenet. Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 370 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse. **Hakuaika päättyy 28.3.2015.**

Hotelli Siikaranta 7.–13.9.2015

Lomalle voivat hakea Uudenmaan, Keski-Suomen, Hämeen, Kymen, Satakunnan ja Turun alueen veteraanijäsenet. Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 370 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse. **Hakuaika päättyy 31.7.2015.**

Rakennusliitto ry

Siltasaarekatu 4,
PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työehtoasiat 020 690 232
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

Aluetoimistot

Toimistot avoinna:

maanantaisin ja tiistaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma-to 8.30–12.00 ja 13.00–16.30 ja pe 8.30–12.00 ja 13.00–15.30

Toimistojen yhteystiedot:

Häme/03

Hämeenlinnan toimisto
Birger Jaarlin katu 18 B,
13100 Hämeenlinna

Tampereen toimisto

Sorinkatu 4,
33100 Tampere

Itä-Suomi/04

Joensuun toimisto
Torikatu 30,
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto

Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

Kuopion toimisto

Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Kainuu/10

Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani

Keski-Suomi/02

Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä

Kymi/06

Kouvolan toimisto
Salpausselänkatu 60 C,
45100 Kouvola

Lappi/13

Kemin toimisto
Keskuspuistikatu 50,
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi

Oulu/14

Rautatiekatu 40
90120 Oulu

Pohjanmaa/05

Pitkäkatu 43,
65100 Vaasa

Satakunta/07

Liisankatu 18,
28100 Pori

Turku/09

Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku

Uusimaa/01

Siltasaarekatu 4,
00530 Helsinki

Lahden toimisto

Hämeenkatu 32,
15140 Lahti

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarekatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennuskassa.fi

Päivärahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Jäsenasiat 020 690 231

Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietoja.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemissa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinä Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset Nordea, Danske Bank, Osuuspankki, Tapiola, S-Pankki, Handelsbanken, Aktia, Säästöpankki tai Pop.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i Nordea, Danske Bank, Osuuspankki, Tapiola, S-Pankki, Handelsbanken, Aktia, Säästöpankki eller Pop.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit
 ___/___/20___ - ___/___/20___
 ___/___/20___ - ___/___/20___
 ___/___/20___ - ___/___/20___
 ___/___/20___ - ___/___/20___
 ___/___/20___ - ___/___/20___
 ___/___/20___ - ___/___/20___
 ___/___/20___ - ___/___/20___
 ___/___/20___ - ___/___/20___
 ___/___/20___ - ___/___/20___

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaisen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)
SAIRAS / SJUK
OPISKELIJA / STUDERANDE
ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT
ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG
ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG
HOITOVAPAALLA / VÄRDLEDIG
OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÄRDARE
MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134, 70101 Kuopio.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimistoon työnhakijaksi. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyyssajana 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehdot kerryttäviä viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 154 euroa kuukaudessa.
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyyssajana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha hakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista

on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika. Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

– Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.

– Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehdoton eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan ansioturvan päiväraha hakemuslomakkeella. Hakemuslomakkeita saat TE-toimistosta tai liiton aluetoimistosta. Ansiopäivärahan esihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä myös sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsioinnin kautta voit toimittaa liitteitä ansiopäiväraha hakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta. Lisäksi jatkohakemuksen voi toimittaa puhelimitse puheentunnistuspalvelun kautta, mikäli olet kokonaan työtön tai kokonaan lomautettu.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaikkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikorotusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mu-

kaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kolme.
 - Normaalina neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin, kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työjaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta niitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös aluetoimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blir arbetslös på TE-byrån som arbetssökande. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningstid på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1 154 euro i månaden.
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuell frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det framgår när anställningsförhållandet började och sluta-

tade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

– Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.

– Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Du ansöker om dagpenning på blanketten för ansökan om inkomstrelaterad dagpenning. Du får blanketter på TE-byrån eller förbundets kretskontor. Du kan göra den första ansökan om inkomstdagpenning och även de fortsatta ansökningarna elektroniskt via vår tjänst eAsiointi. Via eAsiointi kan du skicka in bilagor till din ansökan. Du kommer in på tjänsten eAsiointi genom att logga in via arbetslöshetskassans hemsidor, www.rakennuskassa.fi eller via Byggnadsförbundets hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du kan också skicka in din fortsatta ansökan per telefon via röstidentifieringstjänsten, om du är helt arbetslös eller helt permitterad.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarkomster ska du bifoga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

ga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig tre fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska noggrant fylla i alla punkter i ansökan, så att vi inte blir tvungna att returnera dem till dig för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa:

Pakkaspäivistä johtuvat lomautuspäivät

Pakkaspäivät maksetaan täytenä ansiopäivärahana, jos muut edellytykset täyttyvät.

Osittainenkin palkanmaksu tai muu vastike estää päivärahan saamisen pakkaspäiviltä. Palkan osalta on huomattava, että jo kahden tunnin ajalta maksettu odotusajan palkka vie oikeuden työttömyyspäivärahaan kyseiseltä päivältä. Olisi hyvä, että pakkaspäivien toteaminen voitaisiin sopia siten, että turhat työpaikalle tulemiset pakkaspäivinä voitaisiin välttää.

Jos taas työn suorittaminen rakennusalalla estyy vaikkapa sateen tai myrskyn vuoksi, henkilön oikeus työttömyysturvaan määräytyy työttömyyspäivärahan saamisen edellytysten mukaan ilman säästeistä johtuvia poikkeuksia. Näissä tilanteissa henkilö saattaa tulla oikeutetuksi työttömyyspäivärahaan lomautusta koskevien säännösten perusteella edellyttäen, että kyseessä on työttömyysturvain 1 luvun 5 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu lomautus tuotannollisilla ja taloudellisilla syillä.

Työvoimapolitiittinen lausunto

Työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoittautuminen: Kaikkien tulee ilmoittautua henkilökohtaisesti ensimmäisenä pakkaspäivänä paikalliseen TE-toimistoon. Ensisijaisesti ilmoittautumisen voi hoitaa sähköisesti TE-toimistojen verkkosivujen kautta

(www.te-palvelut.fi). Ilmoituksen voi tehdä myös soittamalla valtakunnalliseen Työlinjan palvelunumeroon. Tämän lisäksi ilmoittautuminen on mahdollista paikallisessa TE-toimistossa. Aina kannattaa kuitenkin soittaa ja sopia TE-toimiston kanssa menettelystä, koska ilmoittautumisessa on toimitettava paikallisen TE-toimiston määräämällä tavalla. TE-toimisto antaa jokaiselle pakkaspäiväläiselle oman työvoimapolitiittisen lausuntonsa, jossa ilmoitetaan pakkaspäivät työttömyyskassalle.

Päivärahan hakeminen kassalta pakkaspäiviltä

Pakkaspäivähakemus tehdään samalle ajanjaksolle, jolle on annettu työvoimapolitiittinen lausunto, noudattaen kuitenkin kalenteriviikoittaista hakurytmiä.

On täytettävä kassan eAsioinnin kautta sähköinen hakemus tai postitse iso valkoinen päiväraha-hakemus normaalisti kaikilta osin. Pieni jatko-hakemuskavaake ei käy. Hakemus tulee täyttää myös muilta päiviltä kuin pakkaspäiviltä sekä viikonloppujen osalta. Viikonlopputoista on huomioitava, että työ-, omavastuu- ja työttömyysetupäivien lukumäärä kalenteriviikossa ei saa mennä yli viiden.

Palkkatodistus on toimitettava aina pakkaspäiviä edeltävältä ajalta, koska työttömyyskassan on seurattava, milloin uusi työssäoloehto, (26 viikkoa 28 kalenterikuukauden aikana, täyttyy). Lisäksi on toimitettava palkkalaskelma hakujakson ajalta olevilta työpäiviltä.

Omvastuu aika

Mikäli työssäoloehto on täyttynyt ennen pakkaspäiviä, tehdään palkanmääritys ja silloin päivien nollauksen lisäksi otetaan omavastuu aika, joka on viiden päivän mittainen. Omavastuu aika voidaan ottaa kuitenkin enintään kerran vuodessa.

Jos omavastuu aikaa kerätään pakkaspäivistä, viisi päivää on mahdollista kahdeksaan kalenteriviikkoon.

Päiväraha hakemusten toimittaminen

Päiväraha hakemukset toimitetaan joko kassan eAsioinnin (www.rakennuskassa.fi) kautta tai osoitteella: Rakennusalan työttömyyskassa, PL 135, 70101 KUOPIO tai toimitetaan entiseen tapaan lähimpään aluetoimistoon. Luottamusmies voi myös toimittaa yhteisesti kaikkien työmaan pakkaspäiväraha hakemukset. ■

Byggnadsbranschens arbetslöshetskassa informerar:

Kölddagar som leder till permittering

Kölddagarna betalas som full inkomstdagpenning, om övriga villkor är uppfyllda.

Också en delvis lönebetalning eller annat vederlag förhindrar utbetalning av dagpenning för kölddagar. När det gäller lönen bör du beakta att redan lön för två timmars väntetid gör att du förlorar rätten till arbetslöshetsdagpenning för dagen i fråga. Det vore bra om parterna kan komma överens om att man konstaterar att det är kölddag så att man kan undvika att arbetarna i onödan kommer till arbetsplatsen.

Om det igen inte går att utföra arbetet på ett bygge på grund av regn eller storm, bestäms din rätt till arbetslöshetskydd enligt förutsättningarna för arbetslöshetsdagpenning utan de undantag som väderförhinder utgör. I dessa fall kan du få rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt bestämmelserna om permittering om det är fråga om en permittering av produktionsmässiga och ekonomiska orsaker enligt 1 kapitlet 5 § 1 momentet i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Anmälan på arbets- och näringsbyrån:

Var och en ska den första kölddagen personligen anmäla sig på den lokala TE-byrån. Anmälan kan i första hand ske elektroniskt via TE-byråernas hemsidor (www.te-palvelut.fi). Man kan också göra an-

mälan genom att ringa den riksomfattande Jobblinjens telefonnummer. Dessutom är det möjligt att anmäla sig på den lokala TE-byrån. Det lönar sig alltid att ringa och komma överens med den lokala TE-byrån om hur man ska göra, för man ska göra anmälan på det sätt som den lokala TE-byrån bestämmer. TE-byrån ger var och en som permitteras på grund av kölddag ett eget arbetskraftspolitiskt utlåtande, där man meddelar arbetslöshetskassan om kölddagar.

Så här ansöker du om dagpenning för kölddagar från kassan

Kölddagpenningens ansökan görs för samma tidsperiod som det arbetskraftspolitiska utlåtandet gäller, dock så att du följer ansökningsrytmen om kalenderveckor.

Du ska på normalt sätt till alla delar fylla i den den stora vita dagpenningens ansökan elektroniska ansökan via kassans eTjänsten eller per post. Du ska inte använda den lilla blanketten för fortsatt ansökan. Du ska också fylla i ansökan för de andra dagarna, inte bara för kölddagarna, också för veckoslutet. När det gäller veckoslutarbete ska du beakta att antalet arbets-, självrisk- och arbetslöshetsförmånsdagar inte får vara fler än fem.

Du ska alltid skicka in löneintyg för tiden före kölddagarna, eftersom arbetslöshetskassan måste följa med när ett nytt arbetsvillkor (26 veckor under 28 kalendermånader) uppfylls. Dessutom ska du skicka med löneuträkningen för arbetsdagarna under ansökningsperioden.

Självrisktid

Om arbetsvillkoret har uppfyllts före kölddagarna, fastställer kassan lönen och utöver nollställning av dagarna tas en självrisktid, som är fem dagar lång. Självrisktid kan dock tas bara en gång per år.

Om du samlar in självrisktid med kölddagarna, ska de fem dagarna rymmas inom åtta kalenderveckor.

Så här skickar du dagpenningens ansökningarna

Du ska skicka in dagpenningens ansökningarna till kassan antingen via eTjänsten (www.rakennuskassa.fi) eller på adress: Byggnadsbranschens arbetslöshetskassa, PB 135, 70101 KUOPIO eller på gammalt sätt till närmaste kretskontor. Förtroendemannen kan också gemensamt skicka in alla arbetsplatsens kölddagsansökningar. ■

Teeveen tulevaa ohjelmistoa:

TV1 21.00 tiistai 20.1.

1864

Näinä sotaa edeltävinä vuosina on taas syytä toistaa kysymys, toistaako historia itseään? Historioitsijat toistavat tuon tuosta, että ei se toista, mutta he elävät menneisyydessä eivätkä tulevaisuudessa, mistä toiston tollokin toteaisi. Toisen näkökulman tarjoaa tanskalainen suursarja, joka toistaa toisen Saksan-Tanskan sodan tapahtumia. Sota on luontevaa jatkoa ensimmäiselle Saksan-Tanskan sodalle (1848–1851), jonka voiton Tanska aikoo toistaa.

TV1 18.15 lauantai 7.2.

Kuninkaallinen henkivartija

Veteraaninäyttelijä sir **David Jason**, 74, muistetaan brittisarjoista *Oi ihana toukokuu* ja *Komisario Frost*. Lyhytikäisemmäksi on jäänyt komediasarja, jossa hänen näyttelemänsä sotaveteraani päätyy kuningattaren henkivartijaksi. Kapteeni **Hubble** on samanlainen tohelo kuin tarkastaja **Clouseau** ja **Johnny English**, joten sarjan päivitystä päästäminen on ollut helpotus myös kuningatar **Elisabet II**:lle, joka täyttää huhtikuussa 89 vuotta – jos Luoja suo.

Teeveen menevää ohjelmistoa:

MTV3 20.00 sunnuntai 18.1.

Uuno Turhapuro armeijan leivissä

Käy ilmi, että Unon asepalvelus on jäänyt vain yhden päivän mittaiseksi. Kun **Jalmari Tuura** valitaan ”asevarusteluministeriksi”, Uuno pyytää tältä vapautusta jäljellä olevasta palvelusajasta. Tulevien sotien kannalta on arveluttavaa, että appiukko määrää ”jäteläjän” Santahaminaan. Kansan puolustus-tahtoa kuitenkin kuvaa, että militaristinen farssi on kerännyt teatterikatsojia 750 965, mikä on roimasti enemmän kuin sodan ajan joukkojemme määrä.

Nelonen 21.00 sunnuntai 18.1.

Diktaattori

Sodilla on tapana syttyä, kun itsevaltiat tarvitsee itselleen lisää tilaa. Tämä tahtotila on myös kenraaliamiraali **Haffaz Aladeenilla**, jonka on matkustettava YK:n yleiskokoukseen puolustamaan tarpeitaan. Wadiyan kansantustallan johtajassa voi nähdä piirteitä muun muassa **Muammar Gaddafista**, **Idi Aminista** ja Pohjois-Korean valopäistä. Kaikkia näitä herroja yhdistää paitsi vallanhimo myös sukupuoli, mikä ei suinkaan tarkoita, etteikö naisista olisi tyranniksi.

American Sniper

Ensi-ilta 6.3.

Tarkka-ampujan on toistettava salakavala tekonsa kymmeniä kertoja pätevytyäkseen sankariksi. Ilmeinen ristiriita riepoo miestä ja koettelee ikivanhoja kunniakäsityksiämme, minkä **Clint Eastwoodin** elokuvakin osuvasti ilmaisee. Tositarinan päähenkilö on amerikkalainen **Chris Kyle**, jonka on arvioitu ampuneen 160:stä 255:een ihmistä. Suomalaisittain Kyle ei yllä kuin piiritasolle, sillä **Simo Häyhän** pääluku on päätelty 200:sta jopa 542:ksi.

Lehdestä reväistystä

Etlä ei tykkää

Hesarin pääkirjoitussivulla kirjoitettiin Etlan myönteisistä arvioista nyt voimaan tulleesta eläkeuudistuksesta. Kirjoituksessa kiinnitettiin kuitenkin huomiota Etlan harmistukseen siitä, että työttömyysturvan lisäpäivät jäivät nykyiseenkin ratkaisuun.

HS ottaa kirjoituksessa yllättävänkin palkansaajamyönteisen kannan, mikä johtuu siitä, mikä on ollut näkyvissä viime vuosien yt-neuvotteluissa; vanhemmasta päästä pannaan väki pihalle, joten on epätodennäköistä, että ikääntyvien työllisyystilanne aivan äkkinäisesti paranisi. Ikääntyvien työttömien viimeistä turvaa täydellisesti köyhyysloukulta ei ymmärrettävästi kannattaisi poistaa.

Helsingin Sanomat 13.1.2015

ai tuu työuran lopulla avokätisesti.

Etlan myönteinen arvio synkistyy olennaisesti, jos niin sanotun työttömyysputken käyttö lisääntyy. Putki eli oikeus työttömyysturvan lisäpäiviin oli yksi palkansaajajärjestöjen ykköstarvoista, ja sen kohtalo on kirjattu sopimukseen ehdollisena. Putkea arvioidaan vuoden 2019 toukokuun loppuun mennessä sillä silmällä, miten yli 60-vuotiaiden työttömyyden hoidossa on onnistuttu. Jos on onnistuttu hyvin, putken alaikäraja saataisiin nostaa 62 vuoteen eli yhdellä vuodella. Etlä sanoi putken vanhuuseläkkeen alaikärajaan tai näkisi mielellään, että koko putki poistettaisiin. Se tarkoittaa, että ansiosidonnaisen päätyttyä ikääntyvät työtön putoaisi työmarkkinatuella. Putken poistaminen ei olisi ongelma, jos vanhempien ikäluokkien työllisyys varmasti kehittyisi yhtä myönteisesti kuin nuorempienkin. Tässäkin taantumassa asiasta on tullut hieman toisenlaisia todisteita. Työntekijäpuolen näkökulmasta lyhennetytkin putki on nyt ymmärrettävästi turva verkko ikäsiyrjintää ja vanhuusiän köyhyyttä vastaan.

Suostutaan paikalliseen sopimiseen

Työnantajapuolella vaahdotaan jatkuvasti paikallisesta sopimisesta.

Suostutaan siihen. Hitto, EK on tätä maata johtanut vuodesta 1989 ja Hesarissa itse myönsivät, olemme sössineet. On siirretty kela-maksut arvonlisäveroon, alennettu veroparatiisissa majoilevien kapitalistien verotusta (yhteisöveron alennus), korvattu suurten omaisuuksien vero (omaisuusvero) asumisen verolla (kiinteistövero) ja luovuttu pääomatulojen progressiosta. Yhteensä tehdyt tulonsiirrot köyhiltä rikkaille ovat olleet noin 10 miljardia vuoteen. Sen lisäksi on liitetty EU:hun ja euroon. Kaikki tehty EK:n toiveiden mukaan ja suossa ollaan. Jatketaan samaa tuttua linjaa.

Tuo paikallinen sopiminen kylläkin sotii markkinatalouden peruseriaatetta vastaan. **Adam Smith** totesi *Kansojen varallisuudessa*, että ne alat joilla on työvoimaa, maksavat korkeampia palkkoja, jolloin työvoimaa siirtyy muilta aloilta. Palkkaerojen tehtävä on siis houkutella työvoimaa. Käsittäkseni meillä suurin pula on siivojista, sen alan palkkojen pitäisi siis nousta.

Jokaisen alan sisällä palkkojen pitäisi olla samat, tällöin tehokkaimmat yritykset menestyisivät, heikot tekisivät konkurssin. Työnantajat kuitenkin haluavat myöskin alan sisälle palkkaeroja. Minä en ymmärrä miksi ammattiyhdistysliikkeen pitäisi vastustaa. Olen kyllästynyt opettamaan EK-junteille talouden alkeita. Ei meidän tehtävämme ole pelastaa kapitalistia, elleivät he itse sitä halua.

Suuraavaksi sopimuskaudeksi ehdotan helppoa mallia. Liitot sopivat minimaaliset korotukset ja loppu neuvotel-

laan yrityskohtaisesti. Jos yritys on tuottanut viime vuonna miljoonan voittoa ja sillä on sata työntekijää, pääluottamusmies pyytää tilintarkastajalta tulostiedot ja palkankorotus määritellään niin, että tuo miljoona jaetaan työntekijöille. Sadalle työntekijälle se tekisi 10 000 euroa päätä kohden. Vitonen tunnille.

Valtakunnallinen työehtosopimus astuu voimaan, kun kaikki yritykset ovat saaneet sovittua yrityskohtaiset sopimukset. Helppoa ja selkeää. Ne yritykset, joilla on varaa maksaa, maksavat reilut korotukset, ne joilla maksuvara on pienempi, joutuvat kitumaan TES-minimillä.

Ei tarvitse enää EK:n itkeä, ettei pystytä sopimaan paikallisesti. Ei myöskään työntekijöiden valittua kapitalistista, joka työläisen hiellä rikastuu. Kun voitot jaetaan työntekijöille, ei riistjä pääse rikastumaan. Uskoisin jo parin vuoden kokeilun opettavan EK:n edustajille jotakin kapitalismin perusteista, ellei jo EU ja euro-jäsenyys ole sitä ker-tonut.

Toinen asia, mitä vasemmisto ja ay-liike on vaatinut; elvytys. Kuuntelin keskustaupakamarin puheenjohtaja **Risto E. J. Penttilän** puhetta elvyttämisen tuhoisuudesta. Hän ei ymmärrä, valtion tuhlaama raha on kuin kuuma peruna. Se kiertää kädestä käteen, kunnes lopulta päätyy veroparatiisiin, taikka tulee verotetuksi. Valtion tuhlaama euro tuo yrityksille tuloa kolme euroa.

Elleivät yritykset tuota apua tarvitse, miksi me sitä vaaditaan. Antaa mennä jokaisen firman konkurssiin, eipähän tarvitse kansallistaa jalka kommunismin siirrytään, perustaa vaan uusia valtionyrityksiä tilalle. ■

Punakynä
Auvo Rouvinen, Kitee

UUTUUS!

SIEVI VIPER

AMMATTILAISEN TUNNISTAA VARUSTEISTAAN – LAATU RATKAISEE

Stabiivi

Uusi dynaaminen Sievi Viper on vastaus tinkimättömään tarpeeseen turvallisuudesta ja designista. Askel nousee keveästi koko työpäivän ajan!

• LÄHES SAUMATON RAKENNE • PÄÄLLISMATERIAALI ON HENGITTÄVÄÄ MIKROKUITUA • HENGITTÄVÄ 3D-DRY-VUORI • KEVYT KOMPOSIITTIVARVASSUOJA • KAKSIKERROKSINEN TERMOPLASTINEN POLYURETAANIPOHJA • JOUSTOURAT – JALKINE TAIPUU OPTIMAALISESTI • POHJASSA ON ISKUNVAIMENNUKSEN TAKAAVA FLEXSTEP®-MATERIAALI

Sievi Viper 1+ S1

43-52124-112-92M
35-38 EN ISO 20345: S1 SRC
43-52124-113-92M
39-47 EN ISO 20345: S1 SRC

UUSI KUVASTO 2015 ON ILMESTYNYT.
TUTUSTU SIEVI.COM

Pohjois-Euroopan johtava turva- ja ammattijalkinevalmistaja
Sievin Jalkine Oy • Korhosenkatu 24, 85310 Sievi As.
Puh. (08) 488 11 • Fax (08) 488 1200 • info@sievi.com • www.sievi.com

